

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v petek 4. junija 1886.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Kriza.

Na Dunaji 30. maja.

Oblak, katerega smo omenili koncem zadnjega poročila, pričaral je na parlamentarno obnebe prof. Suess, ker je v odboru carinskem staval predlog, katerega so se poprijeli Poljaki, tako pa stopili v opozicijo proti ministru-rojaku pl. Dunajevskemu in kabinetu Taaffejevemu. Položaj je postal zamotan, ker gospod pl. Dunajevski izjavlja, da se niti za dlako ne odmakne od tarifa, ki ga je bil glede na petrolej dogovoril z ogersko vlado, in ker se s finančnim ministrom zлага ter za solidarno ima cela vlada. Poljski klub tedaj z Nemci, proti grofu Taaffeju in pl. Dunajevskemu! Ostala desnica pa ne more za neosnovano zmatrati postopanje Poljakov in tako je sedaj na križpotu; ali iti s Poljaki za Suessovim predlogom ali ne; v vsakem slučaju relativno dobra vlada Taaffejeva visi na tenki

niti, razloček je mej jednim in drugim ravno v tem, kako bi jeden ali drugi pot uplival na bodoči kabinet. Desnici mora vsaj pred očmi biti, da za grofom Taaffejem ne pride kdo, ki bi se še manj oziral na program desniških strank. Ta čas je toliko znano, da Poljaki ne morejo za gospodom pl. Dunajevskim, če nečejo za dolga leta uničiti najznatniši svoj obrt, petrolejski, da pa na drugej strani vlada neče zanikati, kar je predložila. Položaj je po tem jako kočljiv in ne ve se še, kako rešiti hipoma zastavljeno vprašanje.

Vprašanje se tiče carine na petrolej. V sedanjem tarifu je petrolej, ki se uvaža k nam čez mejo s carino obložen po treh položkih in sicer 1. rafinovani petrolej z 12 gld., 2. lahki surovi petrolej z 2 gld. 50 kr. in 3. težki surovi petrolej z 1 gld. 37 kr. Madjari so si uvažanje petroleja zvijačno uravnali tako, da pod imenom teškega surovega petroleja uvažajo že destilovan le malo zamešan petrolej in to v tako obilnej meri, da preplavljajo ves drugi petrolej, bodi ameriški, bodi gališki. Mesto da bi plačevali 12 gld., plačujejo le 1 gld. 37 kr. carine. S tem pa ne okvarjajo le Galicije, nego tudi financije naše državne polovice. A ide še v tretje. Petrolej je obdavkovan s 6 gld. 50 kr. na stot in ta davek se plačuje tam, kjer se rafinuje. Ogri so v Pešti in na Reki napravili velike rafinarne, kjer se kavkaški petrolej čisti in razpošilja po Cislitaviji. Mi petrolej žgemo, Ogri pa spravljajo davek, ker se je petrolej čistil pri njih.

Naša vlada je za bodočo nagodbo dosegla le toliko, da bi Madjarom bilo plačati na vsak stot težkega petroleja 41 kr. več, kakor dosedaj. Pod tem imenom pa, kakor rečeno, se dovaža kavkaški polunečisti destilat. Ta koncesija je tako nična, da Madjarom ne dela kvare in gališkemu petroleju ne koristi.

Oglasil se je torej prof. Suess ter predlagal, da bi v bodoče za petrolej bila le dvojna carina, namreč za rafinad 12 gld. in za ostali uvažani nerafinovani petrolej 11 gld. 25 kr.

Na stran tega predloga so stopili Poljaki, ako ravno je očitno, da je ta predlog pretrd in da le dokazuje, „kam pes taco moli“. On je tako zas-

kan, da ga Madjari skoro ne morejo odobriti, da se z njim hoče le desnica razkrojiti, Poljake privabiti k levici! Vlada bi padla, a po tem padci bi trebalo poiskati drugega lajšega predloga, s katerim bi se skušali sprijazniti tudi Madjari. Zato se ukrepa, da bi bilo za Poljake in desnico bolje, če se klubi desnice sami dogovorijo o takej carini na petrolej, da ne bode kvarljiva poljskemu obrtu in se bodo z njo zadovoljili tudi Madjari. To bi si doseglo, če bi desnica v sklepanji o nagodbi delala vzajemno. Madjari bi pa tudi odstopili, ker vidijo, da je na vsak način večina avstrijskega parlamenta proti sedanjim predlogi.

Naravno, da gospod pl. Dunajevski ne bo smel ostati pri svojej sedanjij misli, kakor da ni možen nikakešen upor proti Madjarom. Če ne on, našel se bo pač kdo drugi, ki bode terjatve državnoborske večine bolje zastopal.

Bodočnost navstalega vprašanja nikakor ni jasna. Odločuje se z njim eksistenca sedanjega kabineta in vse, kar je z njim v zvezi. Da se zavoljo tega razpusti državni zbor, je mogoče, a ni verjetno. Jedno je pa jasno. Da je struna sedaj tako napeta, zakrivila je vlada, ker je dogovore o nagodbi imela z ogersko vlado, ne da bi vprašala, kaj mislijo stranke, njena podpora. A čas je prišel, da ima parlament besedo in pokazale so se posledice. Morda bode taka skušnja obrodila še dober sad.

Na Dunaji 1. junija.

Sinoči dobili smo novico, da državni zbor stoji z jedno nogo v grobu. Ali je mogoče to, boste dejali, da bi se po nekih mesecih razvezale kosti, ki so se poprej šest let držale vkupe, tesno in nerazrušno, kljubujoče vsemu razsajanju burne opozicije? Ali je mogoče, da bi se grof Taaffe hotel ločiti od desnice, ki mu je stregla kakor mati svojemu sinu, ne da bi od njega pričakovala poplačila? Ali se je res desnica toliko prebudila, se končno v tolikej samosvojnosti pokazala, da ne prija več razvajanemu kabinetu? Še ni to popolnem dognano, ali stvar je že toliko dozorela, da piše smrtna sapa okoli državnoborske palače.

LISTEK.

Norec.

(Češki spisal Sv. Čech, preložil Osamelec.)

(Konec.)

Ko norec to opazi, odtegne mu naglo roko in izbulivši oči vsikriknje:

— Kaj delate? Čemu mi tipate roko?

— Bolni ste, gospod Drtina, odgovori dr. Horlivy resno — jako bolni.

— Jaz — bolan? šepče bēšinski gospod s strahom. — Jaz da sem bolan? Po čem sodite to, gospod? Hm, bolan. Mogoče, kako bi tudi človek ne zbolel v tem neprestanem razdraženju in nemiru. Verujte, da dan in noč premišljuje, kdé bi mi kakkega zlodeja napravili, da z vso silo delajo na to, da me oropajo imena, časti in vsega. Gonijo me kakor jelena v gospodskem lovu in dočakati že ne mogo trenutka, da me vidijo poraženega, uničenega pri svojih mogah. To pa vse po nauku onega zlodejevega mestnega župana, po čegar črni duši milijon vragov koperni.

Dr. Horlivy spoznal je iz teh čudnih besed fiksno idejo, ki je bila uzrok duševne bolesi Drti-

nine. Premnoge bolnike muči misel, da jih nekdo neprestano spremlja, jim nastavlja zanjke ter si na vso moč prizadeva osramotiti in uničiti jih. V možganih bēšinskega graščaka pa je prevzel posel takega preganjalca cel roj meščanov z županom na čelu. Gospod doktor mislil je, da bi bilo najbolje, ako se na videz sprijazni s to fiksno idejo.

— Ali gospod Drtina, morebiti delate mu krivico! kolikor jaz poznam župana, ni tako zloben človek, deje doktor laskavo.

Pacijent odskoči, kakor da je zasikala poleg njega kača. Šop las na čelu naježil se je čudno, iz očí se mu je zablistalo, a iz odrevenelih ust usul se je krik:

— Ah, tudi v družbi? Torej tudi vi ste člen v lopovskem lancu, s katerim se mi zadržuje grlo? Ali ste vi podkupljeni za veliko kovarstvo? Ej! vsi doktorji so na njihovi strani, menda pod geslom: svoji k svojim! Goljufija! . . . Stiskaje pesti, škripaje z zobmi letal je kakor besen po sobi.

Dr. Horlivy osvešččen je bil, da njegove besede neso dosegle zaželjenega smotra. Zatekel se je tedaj k drugemu sredstvu. Seže pod pazduho po močan plašč ter začne laskavo: — Gospod Drtina, resnično vi ste zelo bolni. In kak propih je tu! Ali bi ne hoteli tega plašča —

Ni odgovoril. Zvijača bila je gospodu doktorju gotovo najslabša stran.

Ko je Drtina ono za blazen del ljudstva morda koristno, a sicer jako neugodno obleko opazil, razjezil se je kakor bik v španjskem amfiteatru o pogledu na rudeče sukno.

— Tako?! vsikriknje od jeze se peneč. — Vi si upate mene zaznamenovati za norega . . . v mojej lastni hiši? Tam so vrata . . . razumete? Ali počakajte trenotek, pokazal vam bom propih, ki bo vas in vaš plašč odnesel v zrak . . . Pri tem seže po zarujavele samokrese na zid.

Dasi so bile zadnje besede bolnikove izgovornjene v nerazumnem kriku, vender je dr. Horlivy iz njegovega kretanja spoznal ne preveč ljubeznivo smer omenjenega propiha, zato se je raje umaknil do vrat. Ta pa se v tem trenutku odpro in notri vstopi rudeče človeče z zlobnim posmehom v obrazi in z rokavoma do laktij zavihanima. Stal je po doktorjevem nalogu na hodniku ter čul po gospodarjevem nemiru, da je prišel določeni čas.

Takoj skoči dr. Horlivy za svojega zaveznika ter ga nagovarja iz svojega zatočišča, da brzo zgrabi. „Preje nego doseže samokrese!“ dodá s strategičnim tankovidom. A bojnemu slugi upal je, stoječemu nasproti gospodarju iz oka v oko, pogum. Obrne

Zvečer včeraj je bila napovedana seja odseka carinskega, da bode v njej razprava o predlogu poslanca Suessa, ki je prouzročil napete strune mej vlado in Poljaki. Upanje je bilo, da bode vlada v tej seji izjavila svojo misel glede na ta predlog in zavoljo njene važnosti se je v dvorani nabralo toliko poslancev, kakor da je seja v zbornici. Res je ustopil gospod pl. Dunajevski in debata se prične. Poljski poslanec Chamiec se izreče za Suessov predlog, kolikor se tiče načela. Vladna zastopnika Baumgartner in Jorkasch ga pobijata. Na to vstane finančni minister in v splošnej tihej pozornosti razloži, zakaj se vlada tako tesno drži carine na petrolej, kakor jo je bila dogovorila z Ogersko, tudi poudari, da so Ogri le zastran dogovorjene carine na petrolej popustili misel na zvišanje kvote pri sladornem davku. Minister nazadnje prečita to-le izjavo: „Čast mi je, v imenu vsega ministerstva izjavljati sledeče: Ako bi predlogi vlade, o katerih teče razprava, bili zavrženi, bi se vlada, ki ne more niti pričenjati novih pogajanj, niti odložiti predloženih vprašanj, ne pomišljala, uživotvoriti tiste ustavne posledice, oziroma Nj. Veličastvu predložiti tiste nasvete, po katerih bode prišlo do odobritve dogovorov, storjenih v to stran s kraljevo ogersko vlado.“ Po tej izjavi, ki je navzočne močno vzganila, je gosp. pl. Dunajevski ostavil dvorano in za njim so šli tudi poslušalci. Odsek pa je mirno nadaljeval razpravo. Poljak Visocki je pobijal vladne nazore ter dokazoval, da bi gališki petrolej ne dobil več nobene kupca, če bi imel obveljati predloženi tarif, ker izpodbil bi ga povsem kavkaški produkt; zato ni le v načelu nego tudi v podrobnem za Suessov predlog. Predlog, da bi se zaključila seja, ni bil potrjen in Suess je še lahko utemeljil svoj predlog. Dejal je, da bodo pristasi njegovi za predlog glasovali: 1. zato, ker se ne smejo postaviti snovati, ki bi odobravalе tatvino carine; 2. zato, ker je levica bila proti carini na petrolej; ker pa je bila potrjena, naj ima ta dobiček država; 3. ker predlog koristi Galiciji. Po nekolicem ugovarjanji vladnega zastopnika Baumgartnerja se je seja pretrgala. Prihodnja bode danes zvečer in glasovalo se bode o Suessovem predlogu.

Usoda predloga je že določena, predlog bode potrjen, če ne soglasno, vsaj z veliko večino. Mogočna izjava gospoda pl. Dunajevskega je najmanj Poljake oplašila. Petdeset tisoč prebivalcev v Galiciji se živi s petrolejnim obrtom, ravno toliko bi jih moralo stradati, če bi obveljala predlagana carina na petrolej. To za deželnega zastopnika ni in ne sme biti šala, bodi še tak prijatelj sedanje vladi. Naša državna polovica se bi po vladnej predlogi znebila 1—2 milijonov goldinarjev letnega dohodka, in to je eden razlog več, da Poljake podpirajo tudi drugi desničarji. Važen razlog pa je naposled tudi to, da se desnica pokaže solidarno, da stranke desniške pomagajo poljskemu klubu in tako vlado uverijo, da niti ta predloga niti ostala nagodba ne bo prišla tako gladko pod streho, kakor je vlada mislila, ker ima pri tej ta, pri onej ona stranka svoje opravičene zahteve, katere je bila

vlada hotoma prezrla v zmislu svojega nemškega programa in v svojej slabosti pred ogersko vlado. Mi menimo in se nadejamo, da bode desnica s Poljaki neizprosna ostala, ne samo tačas, ne samo v odseku, nego tudi v nadaljujej razpravi o petrolejske carini. Potem, ker meni po včerajšnji izjavi tudi vlada biti neizprosna, bode seveda prišlo do važnih posledic, do prevrata v notranjej politiki, in morda tudi v odnošajih naših do Ogrov.

Včerajšnja izjava gospoda pl. Dunajevskega se skoro soglasno tako tolmači, da se z njo obeta razpust državnega zbora, ne pa demisijska, ali celo prememba kabineta. Trdi se namreč, da je grof Taaffe imel hude boje z ogersko vlado, kadar je bilo pogajanje zastran nagodbe, da je nekolikokrat predlagal svojo demisijo, da pa je ni odobril cesar. Tisto malo, kar je nam pripustila ogerska vlada, doseglo se je z velikim uplivom cesarja, tako da je nagodbo zmatrati za kompromis sodelovanjem najvišjega dvora. Zato se vladi ni treba sedaj za zaupanje obračati do cesarja in če prosi demisije, je ne dobi. Ne preostaje tedaj drugega, nego razpustiti zbor, povprašati narode in dežele za mnenje po volitvah. Kolikeri in kateri bodo ovinki do novih volitev, tega ne vedo niti stari parlamentarci, — tako so temna pota našega konstitucionalizma. Razglasila se je pa tudi misel, da bodo volitve še ta mesec razpisane in dokončane. Vprašanje je, ali se pač posreči grofu Taaffeju, da z novimi volitvami dobi večino, ki bode pristala na ogersko nagodbo, na ogerske ukaze? Velika in razprostrta je moč njegovega aparata ali da bi se Cislajtani dala ponižati v take pogoje, o tem pač še smemo dvomiti.

Mari se pa hoče z novimi volitvami pl. Kolomanu Tiszi dokazati, da Cislajtani neče, če bi tudi hotel, še tako rad hotel grof Taaffe? Tak odgovor bode lahko dobila ogerska prepotentnost, žalostno je le, da ne zadostuje glas sedanjega državnega zbora, da je treba ogromnega plebiscita proti brezozirnosti Madjarjev. Afëra s carino na petrolej je njsijajniši dokaz, zato Avstrija pred Ogri na kolenih kleči. Poglavitni obrt jedne dežele bi bil uničen, država bi izgubljala do dveh milijonov na leto, sleparsko početje na ogerskej strani je jasno kakor beli dan, — a Avstrija si za-se ne upa ničesar, in če ima tudi narodno zastopstvo na svojej strani, kakor le malokedaj tako soglasno, za tolažbo naj ima včerajšnjo izjavo gospoda pl. Dunajevskega! In baš sedaj, ko stari Tisza po svojih organih napoveduje Avstriji, njenej vojski boj, baš sedaj naj bi ta izjava prouzročila retirado našega državnega zbora? Mi menimo, da bode več glasov v Avstriji za koreniti prevrat nego za tako sramoto!

Tičimo torej globoko v političnem vrtinci. Stvari se bodo nekaj časa obračale, začetkom morda le na videz in šele pozneje se bode v resnici kaj premaknilo. Ali nam more Slovincem kdo v zlo šteti, da vsemu temu hrbet obračamo? Grof Taaffe ali ne, ta državni zbor ali drugi — „kühl bis ans Herz hinan!“

Mej tem pritegnila je ta nova razžalitev véso sluginega naklepa na stran gospodarju neprijazno. Na jedenkrat ležala sta oba — mimogrede omenjueno nenabita — samokresa na tleh, in gospod Drtina raztezaval se je poleg njih. A še na zemlji bil se je ljut boj. Blazni bolnik branil se je z vso silo blagodarnega plašča, kojega mu je hotel doktor s pomočjo svojega zaveznika obleči. Konečno oblekel mu ga je vender-le. Da, zdravniška jeza udušila je v dru. Horlivem vsako milosrdje v toliki meri, da je svojemu pacientu, ko ni hotel nehati kričati „vragi, lopovi, razbojniki“, z lastnim robcem usta zamašil. Na to dá oslabele žrtvo, ki je še vedno brcala in čudno očesi vrtila, odnesti na ogromno posteljo v ozadij sobe.

Baš sta zagrnila zastore, ko se odpro vrata in stopi v sobo vitka, krasna devotka v črni obleki. Ozira se s krasnim očesom, pod njim na bledem lici lesketali sta se dve solzi.

— Kaj se godi tu? Kde je moj otec? vpraša plačno.

Mej tem opazi doktorja in brzo otre si s krasnega lica solzi in pogladi goste lase.

Dr. Horlivy gre, primignivši najprej kočijažu, da se oddalji, v oholi samosvesti izvršene dolžnosti, a v še oholijej samosvesti, da je pred malim časom

se malo nazaj in zašepeče: — krivice mu ne smete storiti, gospod doktor! kaj pa, če me spodi ali toži? ...

— Niti lasu mu ne bom skrivil! Saj delamo samo v njegovo korist. Spoditi vas ne more ali tožiti — preje vas bo potem obdaril! nagovarjal je doktor.

— No, doktor to že ve, tolažil je Vojteh glas vesti ter stopil pogumno naprej, pri čemer se je dr. Horlivy z nalogo rezerve umiril.

Mej tem snel je Drtina samokresa ter ju držeč v vsaki roki po jednega nameril na doktorja proti vratim. A opazivši mej tem Vojteha pred saboj, presenetil se za trenutek.

— Prosim te, Vojteh, pelji tega človeka ven! Pelji ga, stori mi to ljubav — sicer bo hudo! reče konečno.

Nežna prošnja Drtinina omajala je z nova sluge naklep. Obrnivši se na pol k doktorju, pogledal je zdaj nanj, zdaj na gospodarja, vihaje si pri tem rokave. Gotovo je premišljeval, na kom izmej dvojice, bi pokazal svojo telesno moč.

Na srečo ni dolgo trajal mučni doktorjev položaj mej zasukanimi rokavi in napetima samokresoma. Rešil ga je iz njega sam Drtina, razjezivši se nad nebrižnim služabnikom: — No, kaj bo osel?! Ali se ga bojiš? Ali te naj s korobačem prisilim?

Mej tem pritegnila je ta nova razžalitev véso sluginega naklepa na stran gospodarju neprijazno. Na jedenkrat ležala sta oba — mimogrede omenjueno nenabita — samokresa na tleh, in gospod Drtina raztezaval se je poleg njih. A še na zemlji bil se je ljut boj. Blazni bolnik branil se je z vso silo blagodarnega plašča, kojega mu je hotel doktor s pomočjo svojega zaveznika obleči. Konečno oblekel mu ga je vender-le. Da, zdravniška jeza udušila je v dru. Horlivem vsako milosrdje v toliki meri, da je svojemu pacientu, ko ni hotel nehati kričati „vragi, lopovi, razbojniki“, z lastnim robcem usta zamašil. Na to dá oslabele žrtvo, ki je še vedno brcala in čudno očesi vrtila, odnesti na ogromno posteljo v ozadij sobe.

Baš sta zagrnila zastore, ko se odpro vrata in stopi v sobo vitka, krasna devotka v črni obleki. Ozira se s krasnim očesom, pod njim na bledem lici lesketali sta se dve solzi.

— Kaj se godi tu? Kde je moj otec? vpraša plačno.

Mej tem opazi doktorja in brzo otre si s krasnega lica solzi in pogladi goste lase.

Dr. Horlivy gre, primignivši najprej kočijažu, da se oddalji, v oholi samosvesti izvršene dolžnosti, a v še oholijej samosvesti, da je pred malim časom

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 29. maja.

Gospodska zbornica imela je včeraj sejo in v njej je pokazala, da po njenih žilah teče še gorka kri. Odkar ni več tako srečna, da bi v njej kraljevala nemška ustavoverna večina, opisujejo jo levičarski listi, kakor da bi hiral za sušico in bila jednaka pokopališču s slavnimi imeni na spomenikih. Ako tako očitane sploh nikdar ni bilo umestno, od včerajšnjega dne mora biti vsakdo uverjen, da v zboru duševnih in gmotnih naših veljakov pod politično treznostjo tli iskra mladostnega naudušenja, katera se razplameni, samo da je prilika prava. Bila je na dnevnem redu postava o črnej vojski in pri tej priliki je izustil grof Belcredi govor, ki je vzbudil v zbornici viharen odmev, sijajen odgovor napadu oholih Madjarjev in velemogočnega pl. Tisze na avstrijsko vojsko v afëri s pokojnim generalom Hentzijem. Zlasti končne besede, ki jih je sloveči naš državnik izpregovoril, pozdravljala je zbornica z demonstrativno pohvalo. Bile so te-le: „Naše občinstvo je že tolikrat dokazalo, da je pripravljeno žrtvovati, da treba le prepuščati je svojemu čuvstvu in ono bode domoljubno razumelo to postavo. Dično je za to zbornico, dično za vsakega avstrijskega domoljuba, če ima visoko spoštovanje do naše vojske, ker je trdnjava proti vnanjemu sovražniku, živa šola žive državne misli. Dično pa je tudi za zbornico, dično za vsakega avstrijskega državljan, če nikdar ne zabi, da duh, ki veje v tem velikem vojskinem telesu, je duh vkupne časti, vkupnega gojenja zvestobe do cesarja, da ta duh daje trdnjavi vrednost, državnemu čuvstvu plodno moč, da je on najplemenitejše izražen z vernim in pobožnim spominom na nesamopridno smrt junakov. (Burna, demonstrativna pohvala. Vsa zbornica je vzganena.) To so nerazrušne sponi, ki držijo spojen mogočni stvor, in dejal bi z znanim državnikom, da je „hujiš kot zločin, ker je pogrešek,“ razklepati te sponi. (Dobro! Dobro!) Vse, kar dajo postave, budget za vojsko, in bodi to dano še tako radovoljno in obilno, dano je brez hasni, celo popolnem je zapravljen, če se duh vojaški ne obvaruje razpadanja. (Burno odobravanje), če se on ne goji in čuva z nežnostjo prave domovinske ljubezni (Dobro!) Visoka zbornica! V tem zmislu, ob enem kot znak spoštljivosti za blagega duha vojske, odobrite, prosim, načrt postave! (Splošnje, dolgo, burno odobravanje.) Z veseljem zabeležujemo, da je tako srčno ovacijo za vkupnost naše vojske in širše domovine vzbudil veljak z naše, slovanske strani. Apostrofa je veljala ogerskemu ministerskemu predsedniku, ki je Ugronu na interpelacijo tako odgovarjal, kakor bi smrt generala Hentzija, ki ga je sam cesar poslal proti madjarskim „upornikom“, bila greh, a ne zasluga za državo. Grof Rih. Belcredi je včeraj zadostil razžaljenej časti naše vojske, a storil tega ni brez dotike z najvišim poveljnikom njenim. Zato je malo verjetno, da bi bil plem. Tisza od-

Dalje v prilogi.

v svojem poklici tvegati svoje življenje, milostivi devi nasproti.

A ona ga ni vsprejela na način, kakor se je mogel nadejati od hčere svojega nesrečnega pacienta. Pogledala ga ni preveč prijazno, ko jo je nagovoril: — Najpreje dovolite mi, gospodična, da vam stavim nekaj vprašanj, ki se tičejo usode in načina življenja vašega gospoda otca.

— Ah, to bo preveč globoka species facti, odgovori karaje.

Gospod doktor pogledal jo je z nemim strahom. Na prvi pogled očarala ga je njena mila, golobična krasota, ono dvoje milostnih očij, v njihovi modrinil odseva angelček — a vender, kako se je prevaril! Videl je v njej devotko brez srca, ki bi se mogla brez kake bolesi šaliti kraj vse grozne nesreče svojega otca. A vender bila je solzna!

— Nisem vedel, gospodična, deje z ostrim očitanjem, da vas usoda vašega otca tako malo zanima. Ali mi morebiti ne zaupate?

— Vas prav nič ne poznam, gospod doktor, a vaš predhodnik vzbudil je v meni nezaupnost proti vsemu vašemu stanu. Lejte, toliko let zavlačeval je nesrečni ta posel, pošiljal po seženi dolge račune, in kaka je bila posledica?

govoril po volji cesarja, kakor je zatrjeval. V katerem taboru je Avstrija, dokazuje se znova in merodavni krogi vsaj ne bodo prezrli, kakšen sad zori pod dualizmom in popustljivostjo avstrijske vlade nasproti ogerskej. Za uporabo tega spoznanja je baš sedanjí čas ugoden. Za mizo mnogovrstnih privilegijev je Madjaru, rojenemu šovinistu in grabežu, težko biti ponižen, lojalen. Tudi z drugim je včeraj gospodska zbornica odkrila svojo toploto. Skoro brez ovinkov — zakrivil jih je nekaj le vitez Schmerling v ime levice s svojo platonično kritiko — je zbornica soglasno in brez premembe potrdila postavo o črnej vojski v drugem in tretjem branji. Da postava ni brez nedostatkov in udarcev za blagor narodov, to se je naglašalo tudi mej našimi „pair-i“. Grof Belcredi je jasno izpovedal, da bi ne hotel glasovati za to predlogo, ko bi vsaj za pet let bil gotov, da ne bode vojne, da bode zlasti v Avstriji mir. Tako gotovo pa ni, narobe kažejo znamenja, da se bližamo bojevitim dnevom.

Zbornica poslancev ima sedaj vsak dan sejo, kar v sedanji vročini ni baš prijetno. Včeraj in danes se je nadaljevala razprava o postavi za zavarovanje delavcev proti nezgodam. Pri §. 1 se je vnel boj o vprašanji, katere delavce naj obsega zavarovanje, vprašanje, ki je že v generalnej debati obetalo živ podoben razgovor, ker je manjina bila za to, da se v predloženo postavo vzprejmo tudi obrtniški in kmetijski delavci. Razprava o tem je bila pričela že v predzadnji seji, trajala včeraj vso sejo in uspeh pokazal se je še le danes, ko je k §. 1 bil odobren le dodatek dr. pl. Bilinskega v alineji 2, rekše: „Pri gradnji pritličnih stavb za stanovanje in gospodarstvo na kmetih ni dolžnosti zavarovanja, če imajo pri tem posel le stavitelj, njegovi domači ali drugi prebivalci iz istega kraja, ki gradnja nimajo za svoj obrt.“ A odobrila se je vendar resolucija manjine, da se vlada pozivlje, naj predloži načrt, da bodo proti nezgodam zavarovani tudi obrtniški, kmetijski in gozdarski delavci. Danes so še bili obravnani in odobreni §§. 2, 3, 4 in 5 predloge, ne da bi bili kaj bistveno premenjeni.

Volil se je včeraj tudi namestnik za komisije državnega dolga in sicer poslanec grof Berchtold, ki ni član nobenega kluba. Klub Coroninijev, ki mandata ni hotel, tudi ni volil. Tako tudi nista volila kluba opozicije. S tem bi bila afera odpravljena, a nadejati se je, da jo levicariji pri prvi priliki pogrejejo. Za sedaj jo je zakril oblak, ki se je prikazal zavoljo carine na petrolej, nanj se z upanjem ozira levica.

Odmev.

Sad plemenitega duha je Fran-Josipovo vseučilišče v Zagrebu. Veliki jugoslovanski vladika J. J. Strossmayer je dal idejo, — ne le idejo, nego je dal tudi žrtve, s katerimi se je ona uresničila, oživotvorila. Od leta 1875. stoji ukusna palača, v kateri bi imelo biti zavetje jugoslovanske, učečije mladine, dom višjemu naobražanju vseh Jugoslovancev. Vseučilišče Zagrebško bi imelo biti po osnov-

nej misli, po velikem programu vladike J. J. Strossmayerja vrt slovanske vede, odgojišče izobraženih in značajnih Jugoslovancev. V tem zmislu se je od Marice do Adrije pozdravljalo odprtje Zagrebškega vseučilišča!

Nekaj let že deluje znamenita ta naučna naprava hrvatskega naroda, smotra svojega pa ne dosega v obsegu, ki je ustanovitelju plaval pred očmi. Lepo napreduje in se razvija, a njenega sadu ne uživa mladina jugoslovanskih rodov s pričakovano mero. Na prste jedne roke bi lahko sešteli Slovence, ki so živeli kako leto na vseučilišču v Zagrebu in se tam bavili z akademskimi učenostmi v hrvatskem domačem jeziku. Bolje, čedalje bolje je zastopana bolgarska mladina, ker so zanjo razmere pristopniše in ugodniše. V istej meri je hrvatsko vseučilišče vabilno in pristopno Srbu iz kraljevine, a on je le bela vrana na bratskem zavodu. Tu se marsikaj ne zgodi, kar bi se storiti moralo s pravim duhom jugoslovanskim. Kjer pa je več dobre volje, tam so vnanje ovire, ki ne dajo, da bi jugoslovanski dijak bil akademik hrvatskega vseučilišča. Sami Hrvatje in Srbi iz Hrvatske se zatekajo v Gradec, na Dunaj, ne da bi jim premalo nudilo vseučilišče in življenje v Zagrebu, nego zato, ker tako laže dosega smoter svoje bodočnosti. To zlasti velja o Jugoslovanih, ki živijo in menijo ostati v Cislitvaniji. Slovenec in Hrvat, ki si iščeta kruha v tej državni polovici, morata pogoje za državno službo izpolniti po propisih te državne polovice, ker pričevala vseučilišče izpod „Štefanove krone“ nimajo moči tostran Litve. Trpimo tudi tu vsled politične razdvojenosti! Ovira, ki je n. pr. Bolgar ne pozna, zapira pot do Zagrebškega vseučilišča Slovencu in avstrijskemu Hrvat, to namreč, da niti filozof niti pravnik s hrvatskimi pričevali nameščen biti ne more v Cislitvaniji v svojej rodni deželi. Ni jedina ta ovira, a je poglavitna in odločujoča, da delo jugoslovanskega mecena ne živi svojem namenu. Zastavilo se je že vprašanje: ali bi ne bilo možno, da pravniški izpiti na Zagrebškem vseučilišču zadobodo moč tudi pri nas, ker discipline tu in tam vendar neso tako različne in bi se morda dale dopolniti z malim dodatnim izpitom? Ali odgovora še ni, ker menda nedostaja zanimanja. Bogoslovna fakulteta u Zagrebu si iz dovolj jasnih razlogov more obetati le Hrvate, domačine, — in tako bi kmalu prišli do neljubega sklepa, da vseučilišče v Zagrebu ne dobode polnega jugoslovanskega značaja, da ono za sedaj nema jugoslovanske bodočnosti, ker se državno-politične ovire z lepa odstraniti ne dajo. In vendar je na istem vseučilišču še polje, ki je nerazorano, ki bi se pa na njem lahko razvilo vseučilišče v lepše napredovanje in v duhu jugoslovanstva. To polje zove se medicinska fakulteta, katere vseučilišče v Zagrebu še nema!

Zaslugo, da se tačas javno hrvatsko mnenje znova bavi s prevažnim vprašanjem o medicinski fakulteti v Zagrebu, ima rodoljub dr. Emil Amruš, ki je dne 7. t. m. v „Obzoru“ napisal o tej stvari jedrnat članek. Poroča se tudi, da bode neodvisna narodna stranka v saboru še to leto predložila postavne priprave za osnovo četrte fakultete.

Čudovito je zares, da šteje tudi ta misel protivnike v Hrvatskeji in to v stranki, ki blaginjo zemlje vedno ima na jeziku in ki se zove jedino zakonito. Zakon o utemeljenju vseučilišča slove: „U glavnem gradu Zagrebu utemeljuje se vseučilišče sa fakulteti teološki, filozofski, juridiški in liečnički.“ Zakon ta se ni izvršil do današnjega dne, akoravno vsakdanje življenje opomina in sili na to. Statistika izkazuje veliko pomankanje zdravnikov, osobito po seliških hrvatskih. Zdravstvena pomoč je torej odmaknena in draga, naravna je posledica, da hira kapital, ki ga narašča v svojem zdravju. Mladeničev, ki bi si odbral zdravniški poklic je dosta in jih bode dosta, ker so druge stroke in službe že prenapolnjene. Pomagano bi torej bilo gmotno tudi hrvatskemu naraščaju, ako bi se mu dala prilika blizu v domovini, da se izuči za zdravnika. Tačas morejo le imovitejši dijaki to storiti, ker le ti imajo sredstva, ki jih je za medicino treba na Dunaji ali v Gradcu. Rečena razprava v „Obzoru“ nas je uverila, da manka le dobre volje in rodoljubnega razuma, — drugače bi že davno v Zagrebu bila tudi medicinska fakulteta. Potrebne priprave, bolniški zavodi so že tu, ali pa bi se dali z lahkoto prirediti. Letni proračun pa bi znašal 46.580 gld. in pisatelj po pravici vzklikne: „Kad čovjek pomisli, da se budget zemlje kreće preko šest milijuna for., onda bi ja rad vidio upravnoga činovnika, koji bi mogao tvrditi, da se tu nemože naći godišnjih 46.580 for. za ovakovu spasonosnu i koristonosnu investiciju!“ Članek vidi za osnovo medicinske fakultete vse godno in sklepa s konkretnim predlogom, naj se v to svrhu že v bodoči budget uvrstijo štipendije za profesorske kandidate, za sposobne doktorje, da se na velikih vseučiliščih izobrazijo za specialiste v strokah, v katerih jim bode poučevati.

Mi to novo gibanje v prid popolnjenju Zagrebškega vseučilišča z veseljem pozdravljamo. Medicinsko fakulteto bodo pohojevali tudi Slovenci, ker se za tostransko prakso ne da zahtevati učenje na tostranskih vseučiliščih. To bode tedaj polje, kjer bode vseučilišče lahko vsem Jugoslovanom domače. S tega polja se bode tudi razvila jugoslovanska znanost zdravilstva, v kateri nemamo niti znatnega pričetka. Mesto Zagreb, hrvatski narod, in naposled tudi drugi Jugoslovani dobili bi z medicinsko fakulteto dragocene pogoje za bodoči razvitik in želeli je nam vsem, da se v malih letih uživotvori misel, ki se je sedaj zopet pojavila, upajmo ne kot pena.

Iz Rusije. (Izv. dop. 11. maja st. st.)

V rojstveni dan našega prestolonaslednika Nikolaja, dne 6. maja, pomnožilo se je naše črnomoško brodovje dvema „bronenoscema“ (oklopnicami); njih „spusk na vodo“ je znamenit dogodek v letopisih našega vojnega brodovja, kajti ta bronenosca bosta jedro vojne morske moči, ki se zopet rodi na Črnem morji. Dela se še mnogo drugih vojnih parobrodov. Kako važno je Rusiji Črno morje, dokler je uhod skozi Dardanele odprt državam, ki imajo silno brodovje, o tem govoriti mi pač ni treba. Ko bi bile Dardanele zaprte Angličanom, imela bi Ru-

Ah, ali je gospod otec imel že pred menoj doktorja?

— Da! Dolgo gojil je zanj neko posebno iskrenost, no konečno pretrgala se mu je nit potrpljenja. Čul je, da imate vi dobro prakso, — dr. Horlivy se strese — pa je poslal po Vas.

Ne smete po jednom človeku obsoditi vsega stanu. Naše znanje je vzvišeno, smer k dobremu človeštva. V tem slučaju ostane vam še jedno sredstvo: pošljite gospoda otca v blaznico.

Devojka stopila je nazaj, oči so se jej zablistale, blede njeno lice polila je rudečica. O, kako je bila krasna v svoji opravičeni jezi!

— Gospodi! jame, — ne dopuščam, da se tako v mojej prisotnosti govori o mojem otci...

— Ali gospodična —

— Nikdar, gospod, ne bi se bila nadejala take brezobzirnosti. Ako vidite neuspeh te pravde, bi li ne bili morali mesto podlega ruganja porabiti preje svojo zgornost, da ga privedete k njenemu koncu. Jaz mu že zdavna ne smem več prikladne besede reči. Lejte, zaradi onega koščka zemlje, radi katerega se prepira z mestom, žrtvoval je že skoro vse imetje in deset let mirnega življenja. Živel je brez slednje radosti v neprestani mrzlični jezi; bil je v težavo samemu sebi in vsej okolici. Niti mej ljudi v mesto ni hodil; kakor prikovan tratil samo

čas nad to mapo, mej temi spisi. Ves čas ni pokazal prijaznega lica, samo jezil se je, in menim, da je ravno to pred časom spravilo siroto majko v grob... Dalje govoriti ni mogla; solze so jo polile.

Mlademu zdravniku zasvetilo se je najedenkrat v glavi. Spomnil se je sedaj, da so vse pripovedke o bešinskem graščaku, ozirale se na njegovo veliko pravdo z mestom, spomni se dra. Zalohe. Zdaj vedel je vse. Prvi njegov pacient izginil je kakor senca.

— Gospodična, reče po nekolikem časi, zarudevši v lice, z drhtečim glasom: — zgodila se je velika zmota. Jaz nisem doktor prava.

— Ah, vskrikne začudena, — vi da niste advokat dr. Zalohe?

— Nisem. Jaz sem doktor zdravilstva Stanislav Horlivy. Kočijaž prišel je po novega doktorja, in tudi jaz prišel sem pred nekolikim časom v L.

Po tem razjasnenji odide k postelji, kder se je pacient ves čas čudno držal, razveže mu robec z ust in ga rešilega plašča.

— Menda ste čuli gospod Drnina! reče mu v zadregi — dogodila se je velika zmota.

— Hvala vam za tako zmoto! zamrmra skočivši s postelje. Šetal je nekaj časa sem ter tja mahaje veselo z rokama, pri čemer so se mu obrvi

jako preteče raztezale. Najedenkrat pa obstoji pred doktorjem ter se začne glasno smejati, da je tudi dr. Horlivyga potegnil v vir smehu, da, celo gospodični razvedrilo se je lice.

Dr. Horlivy moral je ostati v Běšini pri večerji. Ko so v topli sobi zazvene le vitke čaše punša, vstane Drtina z veselim smehom: Na vaše zdravje, gospod doktor. Izveli ste danes čudno delo znanja svojega. Da bi bil vsaj pred nekoliko leti poslal po vas in po vašo jopico...

Po večerji držale so sani iz Běšine proti L. Vojteh utopil se je nad ojesom v globoke misli; menda je hotel najti nekak zmisel v dogodku današnjega dne. Gospodar mu je zapovedal, da vedno o tem molči; a tudi brez tega bi mu nihče ne večjel, ko bi tudi pripovedoval ta čudni, prečudni slučaj. Dr. Horlivy motril je iz svojega kožuha, kako mete sneg, in kmalu razpel se mu je iz njega krasen sen: videl je belo cerkev, v njej mnogo, mnogo sveč; kregulčki konj zvonili so kakor zvonci ministrantov; on pa koraka k oltarju kraj vitke, lepolike neveste, bele in mirne kakor golobice z modrim okom in gostimi lasmi. Stare žene pa si še pečejo: To je par! Kako dobro prakso ima! — Ako se ne motim, izpolnil se je doktorju ta se — A to ne spada k stvari —

sija v Aziji popolnem razvezane roke, razumeje se samo po sebi, da ko bi se vnela vojna mej Rusijo in Anglijo, na pr. zaradi Afganistana, bi se ona ne končala v azijskih peščenih stepah, no na Črnem morji, kajti i tej i drugej vojujočej državi bi bilo težko, da celo nemogoče, v kratkem času postaviti v Azijo, katere podnebju Evropejci nismo navajeni, mnogobrojno vojsko. Anglija se torej z Rusijo more biti samo na vodi: na severu, »ko jo propuste Nemci in Danci, in na jugu na Črnem morju, kamor jo bode Turčija morala pustiti. Zato se lahko umeje, zakaj Anglija vselej pokroviteljstvuje Turčiji in si izmišlja razna kovarstva, da bi oslabila upliv Rusije na balkanske dežele. Ko bi Carigrad pal v roke Rusiji ali prijateljskej k Rusiji državi, bil bi uhod anglijskim vojnim parobrodom v Črno morje zaprt, in Angliji bi ne ostalo nič drugega, nego biti se v finskem zalivu in pod žgočim nebom Azije. Interesi obeh velikih držav pritikajo se drug k drugemu samo v Aziji, reševali pa se bodo na Črnem morji, tako rekoč, doma, v Evropi. V krimskej vojni je bila Rusija premagana samo zato, ker se njeno vojno brodovje ni moglo meriti z brodovjem zaveznikov. Previdnost zahteva, da bi Rusija zdaj že, ko je še čas, pomnožila, ali, boljše reči, ustvarila mogočno vojno brodovje na Črnem morji.

Omenjeni oklopnici sta po svojih razmerah toliko, kakor največji vojni parobrodi drugih držav. Imenujeta se „Sinopa“ in „Česma“. Nekateri številke naj pojasnuje njiju veličino. Vsaka omenjenih oklopnice nese 9890 ton, (tona = 62 pudov, pud = 40 ruskih funtov), ima 9000 indikovanih konjskih sil; oklep je ob vodnej črti 16 palcev, nad vodno črto 14 palcev, na koncih 10 palcev debel in 180 000 pudov težak. Oborožena je oklopnica s šeststo dvanajstpalčnih kanonov in ima 500 mož na krovu. Hitrost 14 ozlov (faden). Provijanta more vzeti vsaka oklopnica za dva meseca, pitne vode za 14 dni, premoga pa 872 ton.

Dotični carski „prikaz črnomoškemu flotu“ glasi po ruski.*)

„Prošlo trideset slíškóm lét kak črnomoškij flot, sveršív slávnije pódvigi, prinés sebja v žértvu dlja blága Rossíi i perenésšja dúhom na pámjatnije holmi, Sevastopolja. Níně flot étot voznikajet vnově na rádost' dólgo skorběvsago o njem Otéčestva.

Volja i pómislí Mol' naprávljeni k mírnomu razvítiju národnago blagódenstvija; no obstojáteljstva móгут zatrudnít' íspolnenije Molh želánij i vlnudít' (prisíliti) Menja na voorúžennuju zaščítu Gosúdarstvennago dostojinstva. Vt búdete stoját' za njegò so Mnóju s prédannostiju i divívšuju sovreménnikov stójkostiju, víkazannimi po zóvu děda Mojegò vašimi predšestvennikami. Na vodáh, svidételjah ih dóblestej — vvérjájú vam ohránu čésti i spokójstvija Rossíi. Aleksandr.

Parohód „Eriklik“, v Sevastópoljskoj búhtě, 6-go maja 1886 góda.“

Iskreno miroljubje in poudarjanje mogočnosti Rusije sta zjedinjeni v teh nemnogih besedah, ki pomirjujejo prijatelje Rusije in so grozne le njenim tajnim in javnim sovražnikom. Ta tvrdi in odločni glas doni po vsej Evropi in napomni jej, da je Rusija, akoravno miroljubiva, vselej pripravljena ščititi svoje dostojanstvo „voorúžennoju síloju“. Opominjam to posebno za to, ker vstočno vprašanje ni še rešeno, a vstop je prav za prav prirodno polje delavnosti črnomoškega brodovja.

Tako se Rusija pripravlja dostojno vsprejeti vsakega „vraga“, kakor proti Angličanom dela vojne „parobrode“, ki bodo zagrajevali Črno morje, tako na avstro-ogerskej granici dela trdnjavo za trdnjavo in nemški prvi korpus, ki ga je Bismark postavil kot najboljši del germanske vojske, sprejelo bode 300.000 ruskih bajonetov, ki straže ob meji.

In tako, vidé, da se nam ni mogoče ogniti vojni, ki se bode vnela menda takoj, ko se stari Viljem odpravi „ad patres“, se tolažimo z rusko prislovico: „Bog ne dast, svinja ne sjest“. In na-dejamo se, da se najdo zopet Skobelovi na čelu ruske armije, kajti, ako smo poslali v Turčijo raznih Krüdenerjev in Schilder-Schuldnerjev, ne sme se bati, da jim bo v vojni proti večnemu sovražniku Rusije in Slovanstva dano poveljništvo njim, Nemcem proti Nemcem. (Konec prih.)

*) Glasno M označam I, S pa Š; udarenje (accent) označa accentus acutus.

Madjarska oholost.

Madjari so narod, ki v Evropi nema niti sorodstva niti simpatij. Velika, neobrazložena sreča,

ki je zadnja leta spremljevala njih politiko in iz te sreče izvirajoča madjarska oholost in nebrzdani šovinizem pa je nedostatek simpatij izpremenil na vse strani v odkrito sovraštvo in preverjeni smo, da bi vsa Evropa rokami ploskala, ko bi kdo Arpadovim potomcem iz njih rudečih hlač iztepel preobilo papriko.

Kdor pa tacega čuvstva še nema, priporočamo mu, da čita večerni list „Pester Lloyd“ z dne 29. maja t. l. V njem nahaja se uvodni članek, ki je pisan tako nesramno, s tako uprav madjarsko aroganco, da mora razburiti še tako hladnokrvnega človeka. Da nismo bili včeraj zaplenjeni, priobčili bi ga bili vsega, tako pa si ne upamo, kajti tiskovna svoboda v Budimpešti in v Ljubljani sta precej različni.

Rečeni članek prav podlo in brez uzroka napada nadvojvodo Albrehta in to povodom njegove napitnice v Serajevem. Mi smo nadvojvode Albrehta govor prav pazno čitali, a nismo našli niti besedice, ki bi opravičevala nevalifikovani napad, ki mora po vsej Avstriji, zlasti pa mej vojaki, ki so tako iskreno udani našemu maršalu, vzbuditi globoko nevoljo. Potem pa pride na vrsto grof Belcredi in to zaradi govora v gospodski zbornici o aferi generala Janskega. Grof Belcredi osiplje se z raznimi madjarskimi ljubeznjivostimi. Njegov govor je ali neumnost ali pa impertinenca, on sam pa po mnenji madjarskih šovinistov član one reakcijske svojati, ki je razširjena po vseh deželah in se ni ničemur priučila in ničesar pozabila. Grof Belcredi da nema nobene prednosti dobrega vojaka, pač pa vse hibe slabega politika in njegov govor je stokrat neprevidnejši, breztaktnejši in obsodbe vredni, nego generala Janskega demonstracija na pokopališču v Budimu.

In tako se dalje v članku grof Belcredi ometava z raznimi psovkami, gosposki zbornici se zaradi njenega odobravanja očita „duševna omejenost“ ter svetuje se jej, naj bode v bodoče previdnejša, da ne bode dražila Madjarov, ki so jedina trdna podlaga monarhiji. Sicer izzval se bode boj, ki bode ves madjarski narod našel zjedinjen, boj, v katerem ne bode nobenega zmagovalca, ampak samo nekdo zmagan — monarhija!

Nedoumno nam je, kaj je napotilo Madjare, da pišejo tako oholo, razžaljivo in da se bahajo, da so oni jedina trdna podlaga monarhiji, kakor bi bili pozabili, da l. 1848 neso baš monarhiji v korist postopali, kakor da bi ne znali nič več o neki Klapkovi legiji in o pogajanji s Prusi.

Znamenito pa je in zapomniti si treba, da nekateri nemški listi vsaj glede Belcredijevega govora z Madjari trobijo v isti rog, kajti „similis similibus gaudet“, znamenito pa je tudi to, kolika strast je nakupičena za kulisami dualizma. Sedaj, dokler vlada mir, to še ni opasno, a kaj bode potem, kadar bomo zapleteni v kako vojno? Vsak, kdor je čital omenjeni članek, in teh bilo je ogromno veliko, stavljal si je to vprašanje, vsak trezno misleč sestavljal si je pa tudi primeren odgovor, ki pa ni bil baš tolažljiv.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. junija.

„Czasu“ se brzojavlja z Dunaja, da je položaj zaradi carine na petrolej jako napet. Vlada nekda neče dopustiti, da bi se kaj premenil **carinski tarif**. Poljaki pa hočejo vsekako, da se premeni da bode ugodnejši za Galicijo. Poljake bode podpirala levica, ki je že v državnem zboru stavila nek za Poljake ugodnejši predlog. Poroča se, da se je začela ministerska kriza. Odstopil ne bode le jeden sam minister, ampak vsi. Najbrž izvira ta vest iz vladnih krogov in ima namen le pritiskati na desnico.

Cesar je imenoval kneza Karla Schwarzenberga prvim in grofa Karola Maksa Zedvitza drugim predsednikom **českega** deželnega kulturnega sveta. Z včerajšnjim dnem sta nastopila oba svoji mesti.

Czanady je **ogerskega** ministerskega predsednika interpeloval, kaj misli vlada storiti, da se odpravi Hentzi-jev spomenik, grof Albert Apponyi pa, kaj misli vlada storiti, da se naredi konec mnenju vojaških krogov, da se vojski ni treba ozirati na ustavo. Kakor se vidi, afera zaradi Hentzi-jevega spomenika še ne bode hitro končana. Nadejamo se, da bode odločilnim krogom začela prese-dati madjarska oholost in bodo spoznali, da se je treba bolj ozirati na Slované. — Na prvo interpelacijo odgovoril je Tisza, da bi ne bilo umestno, da bi se sedaj odpravil Hentzi-jev spomenik. Kakor se smejo honvedom, ki so se v onih letih bojevali za narod, staviti spomeniki, ravno tako se morajo

pustiti spomeniki onim, ki so se bojevali za vladarja Apponyi-ju je pa odgovoril, da vidi nevarnost vso preveliko.

Vnanje države.

Sultanov adjutant, viceadmiral Solejman paša, prišel je z velikim spremstvom v Cetinje, da izroči **črnogorskemu** knezu nišani-imtiazski red. Črnogorci so mu pripravili slovesen sprejem.

Srbskej vladi je „Učeno društvo“ trn v peti, ker večina njegovih članov pripada opoziciji. Dolgo je premišljevala, kako bi razpustila to društvo. Nazadnje si je izmislila, da je predsednik društva mnogo društvenih novcev poneveril. Proti predsedniku začela se je sodnijska preiskava, ki se pa tako pristransko vrši, kakor je le v Srbiji mogoče. V nedeljo prišla je policija v društveno hišo, naznanila, da se razpusti društvo ter zahtevala, da se jej izroči blagajnica. Kuratorij se je branil izročiti blagajnico ter se skliceval, da se je „Učeno društvo“ osnovalo s kraljevim ukazom in se more tedaj razpustiti le s kraljevim ukazom. Kuratorij prosil je za avdijenco pri kralji, da se pritoži proti vladi. Pritožba najbrž ne bode nič koristila.

Dunajski dopisnik poroča v „Times“ pogovor, katerega je nekda imel nek Anglež s srbskim ministerskim predsednikom Garašaninom o **balkanskem** vprašanju. Srbski ministerski predsednik se je izrazil, da evropske vlasti neso dovolj poučene o balkanskih razmerah, samo Rusija ima o vsem dobre informacije. Rusija dobro ve, kaj jej je treba, in je skrbno proučila balkanske države, da se v mejnaronidnih zadevah, ki se tičejo teh dežel, ž njo nikdo meriti ne more. V poslednjem vojni posluževali smo se avstrijskih in ruskih zemljevidov; prvi nam neso dosti koristili, poslednji so pa bili tako natančni, da si iz njih lahko natančno posnel vse podrobnosti kakega kraja. To gotovo ni nič veselega za Srbe, ki vedo, da od Rusije nemajo ničesar pričakovati. Več let se je srbska politika ravnala po želji Rusije, Srbija se je bojevala na ruskej strani, nazadnje jej je pa Sanstefanski dogovor dal dobro lekcijo. Tedaj bi bila Rusija lahko dosti pridobila za svoje zaveznike, ne pa samo drobtine. Vse, kar je dosegla Srbija, dal jej je Berolinski kongres in pomoč Avstrije. Naravno je tedaj, da se je Srbija začela opirati na Avstrijo, ker se je preverila, da jej je dobra sosed. Večkrat se je trdilo, da je Avstrija Srbijo našuntala, da je začela boj z Bolgari. To pa ni res, Dunajska vlada si je vedno prizadevala, da bi odvrnila vojno. Ko se je začela vojna, pa Avstrija iz prijaznosti Srbiji ni ovirala in zato so jej hvaležne vse stranke v Srbiji. O srbsko-bolgarskih razmerah izjavil se je Garašanin, da nikdar neso bile posebno prijazne. Nova vojna mej Srbijo in Bolgarijo pa ni verjetna, ker obe državi potrebujeta miru.

Praske mej **grškimi** in **turškimi** četami ponavljale so se do 28. maja. Po uradnih poročilih imajo Turki 180 mrtvih. Grki pa nekda še več. 300 vjetih Grkov pripeljali so v Solun.

Ruski minister vnanjih zadev Giers še ne pojde nekaj tednov v toplice Franzensbad. Nekateri mislijo, da je svoje potovanje odložil, ker se utegne v kratkem v Bolgariji kaj pripetiti, zaradi česar je treba, da Giers ostane v Peterburgu, da dogodki zopet ne prehitte ruske diplomacije. Zlasti Rusi čakajo, kaj bode sklenilo bolgarsko sebranje. Ruski listi trdijo, da volitve za vlado neso tako ugodno izpale, kakor poročajo oficijalna poročila in je tedaj mogoče, da bode sebranje vrglo sedanjo vlado. Ko bi pa vlada res imela tako večino, kakor trdijo bolgarska vladna poročila, se pa v Rusiji boje, da ne bi knez proglasil se kraljem.

Denarne zadrege **bavarskega** kralja se vedno hujšajo. Ker kralj neče slušati svetov ministrov, da bi bolj varčno ravnal, bode se najbrž moral vladarstvu odpovedati. Kakor se govori, skliče se v kratkem deželni zbor, da mu vlada naznani odpoved kraljevo.

Budgetna komisija **francoske** zbornice je bila sklenila, da se letos ne dovoli budget za bogočastje, ampak naj se hitro loči cerkev od države. Ko je minister Goblet komisiji razložil, da se takoj ločitev izvesti ne da, ovrgla je komisija prejšnji sklep in začela razpravljati budget za bogočastje.

V **pruskem** deželnem zboru bila je v soboto burna debata o vladnej predlogi, da se dovoli 100.000 mark za ustanove nemškim dijakom, kateri se zavežejo, da bodo služili v poljskih pokrajinah, in 50.000 za ustanove nemškim učencem v vzhodnih provincijah. Poljaki so ugovarjali, da ta predloga nasprotuje ustavi, ki zagotavlja enakost vseh državljanov brez ozira na narodnost. Prusija pa zmatra Poljake za državljane druge vrste. Predlogo je zagovarjal naučni minister Gosler. Poudarjal je, da se s tem hoče utrditi nemški jezik v vzhodnih provincijah, katerega izrivajo Poljaki. Poljska država so ustanovila razne ustanove za povzdigo poljščine, tedaj se mora tudi kaj za povzdigo nemščine storiti. Za predlogo so se izrekli konservativci in narodni liberalci. Poslednji vidijo v njej dobro sredstvo za germanizacijo. Katoliški centrum se je odločno izrekel proti predlogi. Posebno odločno sta jo pobijala Windhorst in Schorlemer. Poslednji je trdil, da predloga mora vzbuditi veliko razburjenje. Vzgojila bode samo „streberje“ in denuncijante. Zbor je potem dovolil to svoto, razen tega pa 200.000 za pomnoženje šolskega nadzorstva, 450.000 za nove

nemške šole in 2 milijona za šolske zgradbe v poljskih pokrajinah.

Angleški parlament bode kmalu odločil svoje zborovanje. Hicks-Beach predlagal je namreč v zbornici, da se zborovanje odloži, ker vlada igra s parlamentom in deželo, da bi se obdržala na krmilu. Gladstone vedno suče, preminja in zavija irsko predlogo, da bi se le sam obdržal. S svojim predlogom je mislil Hicks-Beach, ki je bil član prejšnje konservativne vlade, vladi delati neprijetnosti, toda se je zmotil. Vlada je že sama želela, da se kmalu odloži zasedanje, zato je naznanil, ko je poprej Gladstone še zavračal sumničnega Hicks-Beachova, Harcourt, da bode vlada priporočala kraljici, da se zborovanje odloži do jeseni, Hicks-Beach hotel je sedaj umakniti svoj predlog, a zbornica se je s 405 proti 1 glasu izrekla proti temu, da bi se predlog umaknil. — Oglasilo se je, kakor „Pall Mall Gazette“ poroča, že 73.561 prostovoljcev za ullaersko vojsko, ki se bode bojevala proti Ircem, ko bi se jim dovolil poseben parlament.

Dopisi.

Iz Varšave 26. maja. [Izv. dop.] Boj, ki ga bije Bismarck proti Poljakom, je v obče znan; srditost, s katero hoče vse zatreči, kar je poljskega in sploh slovanskega, tudi ni nič novega; toda neslišano, da neusmiljeno proganjanje vseh Poljakov, ki neso Bismarckovi poddani iz nemškega cesarstva, osupnilo je celo naše nasprotnike. Kak utis pa je napravilo na Poljake same, moremo si misliti; kako daleč pa sega to preganjanje, naj objasnó nekoliko naslednji fakti.

15. aprila t. l. odpravil se je gosp. Vozniakovski s svojo bolno ženo do Vratislave, da bi ondu za svet povprašal znane zdravnike. Zdravljenje soproge se je jedva dobro pričelo, kar pride lepega dne policijski uradnik z vprašanjem, kako dolgo omenjeni gospod sploh misli bivati v Vratislavi. G. V. pravi, da tega ne ve; žena je bolna in sploh misli ostati, dokler se mu poljubi. Dobro, policaj odide. Drugi dan pokličejo g. V. do policijskega urada in policijski svetovalec ponavlja vprašanje, a seveda tudi njemu ni mogoče povoljno odgovoriti. „Vsekako morate najkasneje 30. aprila Vratislavo zapustiti, inace Vas takoj 1. maja odpravimo čez mejo,“ pravi svetovalec. Gospod V. poprosi, da bi se mu dala ta prepoved bivanja v Vratislavi pismeno. Ali g. svetovalec to odreče s pristavkom da po inštrukcijah ni dovoljeno ruskim in avstrijskim poddanim dajati takih prepovedij pismeno. Gospod V. ide do zdravnika, ki je zdravil njegovo soprogo in mu pove neslišano novico. Osupnjeni zdravnik, rodom Nemec, porabi vse svoje protekcije, da bi prekrizal barbarski ukaz, ali vsaj dosegljivo podaljšanje roka. Po dolgi obravnavi oznanijo v resnici originalno odločbo: Gospa V. sme, ker je bolna, bivati v Vratislavi, ali ne dalje, nego do 15. maja (!), a gosp. V. mora vsekako čez mejo. Opomniti moram, da je imel g. V. za sebe i svojo soprogo popolnem legalne potne liste. Vznemirjen, kakor je bil, seveda ni hotel svoje žene same ostaviti in odpravil se je ž njo, ker so zdravniki k sreči odpotovanje dovolili, do Dunaja, kjer se je operacija srečno zvršila.

Drug dokaz nemške prijaznosti: Pred štirimi tedni dobi gosp. G. brzojavno poročilo iz Zgorelec (Görlitz), da mu je brat, bivajoč v sorodnikih, nevarno zbolel. Glavni varuh in jedini brat malega bolnika g. G. odpravi se precej do Zgorelec, kjer najde brata bolnega za hudo plućnico. Ko je nevarnost bolezni prešla, zapove policija obema, odpotovati iz blaženega rajha. Zdravniki protestujó, češ, deček je zelo slab, naj vsaj 2 tedna počakajo — vse nič ne pomaga — od policije dojde kategorična zapoved, naj v 24 urah svoja kopita pobere. Gospod G. imel je popolnem legalne potne liste in odloči se čakati sile. Ni čakal dolgo. Prireda dva žandarja in ga odženeta na železnično postajo. Jeden njh spremi prognanca, seveda v pristojni distanci, do same meje.

Tretji dogodek: Gospica A. iz Varšave, želela se je izuriti v petji pri pevki Artôt v Berlinu. Popraša celo tukajšnjega generalnega nemškega konzula, če jej bode sploh v sedanjih ljubeznivih okoliščinah dovoljeno, bivati v liberalni stolici. Konzul se čudi temu pitanju in napiše pri vizovanju potnega lista celo namen potovanja. A vse to je imelo ta nasledek, da veli policija po 14 dnevnom bivanju v Berlinu gospici A., stante pede odpraviti se do svojega kraja. Gospa Artôt, znana oseba, zelo protegovana, poda se s prošnjo do samega cesarskega prestola, naj se dovoli gospici A. ostati v

Berolinu. Vsled velike protekcije dozvolijo jej do meseca julija t. l. Sicer to neso jedini dogodjaji; a so fakti, katerih je mogoče bolj ali manj obširno čitati v poljskih časnikih. Vsled tega okrutnega ravnanja Bismarckovega bode se Poljaki dobro premislili, predno pojdejo v nemške kopeli in zdravilišča. Časniki tukajšnji odgovarjajo pridno rojakom, naj ne obiskujejo nemških toplic, poudarjajo, kake neprijetne eventualnosti jih tam čakajo in svetujejo, naj se obiskujejo domače kopeli, ali pa gališke in sploh avstrijske, kjer jim je mirno in prijetno življenje gotovo. Izključljivih specialnih toplic itak v rajhu ni in avstrijske so dovolj slavne.

Neizrečeno je seveda vse to poparilo posestnike dotičnih toplic. Od todi je namreč potovalo leto za letom lepo število gostov do raznih nemških zdravilišč. Kaka škoda bode omenjenim zavodom, če vsi ti bogati in prijetni gostje izostanejo, uvidijo dobro dotična vodstva in so se zaradi tega podvzivali z laskavimi listi do uredništev tukajšnjih časnikov, proseč, da bi se uplivalo pomirljivo na rojake in zagotavljajoč mirno in prijetno bivanje. Ker pa so vse te prošnje brez uspeha pišejo sedaj do tukajšnjih zdravnikov, da bi pošiljali še dalje svoje bolnike v dotične zavode. Privatne osebe, katere so bile tu ali tam stalni gosti, dobivajo prikupljive liste. Takih in enakih pisem imajo uredništva nekaterih tukajšnjih časnikov v originalu pred seboj: tako n. pr. iz Ems-a, Salzbrunn-a, Landeck-a, Warbrunn-a, Wiesbaden-a, itd. Prišel je celo dr. Herschel v Varšavo z misljo do zdravnikov, da bi pošiljali svoje bolnike v nadrenske toplice. Komentara, kateri bi vsaj nekoliko dopolnil navedene dogodke, seveda po naši tiskovni svobodi ne morem dati.

O priliki naj še omenim, da umotvori naših boljših skladateljev, posebno za glasovir, Poljakom tukaj zelo dopadajo. Pred kratkim sem bil zopet tako srečen in poslušal na daljni bratski zemlji poljski milim glasom koncertne ilustracije „Po jezzeru“ našega Försterja i Volaričevega „Pozdrava iz daljave“, katere je igrala prelepo krasna Poljka, gospica Helena P. pri privatnem koncertu v odličnem tukajšnjem domu. J. G.

Iz Višnjegore 31. maja. [Izv. dop.] Kakor so pevska društva za narodni napredek velike važnosti, tako ne bode nobeden odrekal jednake važnosti požarnim brambam z ozirom na javno varnost. Vsi večji kraji na Dolenjskem imajo že taka društva, ali pa so že v osnovi. Tako tudi pri nas.

Največja zapreka proti osnovi seveda v denarnem oziru, posebno pri nas, ko je kraj sam jako reven. Koliko pa stane še sama oprava, to vsak vnanji društvenik sam dobro zna, brez ozira na druge potrebe, kakor lestve, cevi. Pri nas proti mestu največja nevarnost po ognji, ker nema dovolj vode (vodnjak je slab in slabo z vodo založen) do bližnjega, zunaj mesta tekočega potoka pa ne dosežejo cevi in tudi sama brizgalnica je preslaba, tako daleč in še v hrib vodo donašati. Razumljivo je, da je položaj mesta v tej zadevi jako opasen, kritičen!

V zadnjem času šele osnovalo se je pri nas društvo „požarna bramba“. Kakšen bode njegov obstoj, se ne da sedaj sklepati še, ali premalo je veselja pri nekaterih udih do pravega namena društvenega, večina udov želi le „paradno“ opravo, na resno delo ne misli na sveto delo in dolžnost takega društva!

Nisem sovražnik društvu, ali kar ni prav, ne smem hvaliti, meni je za stvar samo, ali ne za osebe!!

Društvo mora imeti najprvo orodja, da more uspešno se boriti proti ognju! Le po tem potu more koristiti mestu, obvarovati ga splošnega uničenja brez vode se boriti z razjarjenim elementom je povse — nemožno, vodnjak ne zadostuje in hydrofora — ni!!

Navada je, da se zaobračajo pri nas besede, da se jim podaja druga misel, a jaz želim, da se mojemu nasvetu poda namen, vsaj „podoben“ gor-njim besedam! Upam vendar kmalu pohvalno poročati o novem, koristnem društvu. —y—

Od dolenjske meje koncem maja. [Izv. dopis.] — Gospod urednik! Krasna letna doba — mladostne pomladi predramila je letos z nova — človeštvo in naravo, ob enem pa rodila obilo vsakojakih zanimivih prizorov, — kateri uplivajo na različna človeška bitja tudi — različno. Jaz, gospod urednik, sicer ne vem kakšnega upliva polni so bili ti prizori letos na naše slavne nemškutarje

in „pečene Nemce“, ki nam tu in tam napravljajo še čast, „dobro ime“ in — veselje, a toliko smelo trdim, da zaradi pomladanskega in našega „upliva“ na nje, so in bodo — lahko spali. Pa — letošnja pomlad jemlje od nas slovó in „cvetoči maj“ zapuša nas, zapustiva tedaj tudi mi dva, gospod urednik, ta slavni „stari material“ in — misliva na — poletje!...

Ko sem pred par dnevi sedel — v globoke misli utopljen, pod košato lipo, v senci, zdrami me — nad menoj mej vejami sedeč — škinkovec s glasnim svojim: „Čink-čink!“ — Ta glas — otožen, kakor se mi je dozdeval, prepodil me je tedaj izpod lige in odšel sem proti domu. In povem Vam, gospod urednik, jednaka kakor s škinkovčevno pesnijo v spomladi in jeseni, je — z melodijo in letnim časom, ki vlada zadnja leta v našem narodno-socialnem življenju! Takova sodba se je rodila mi v tem trenutku v mislih, ko me je škinkovec — zdramil.

V naše narodno-socialno življenje in njega razmere ukoreninila se je zadnji čas v večino krajev Kranjske prava jesenska — suša! In to je dolgčas, gospod urednik! Kjer ni nikacega narodnega društva — po večih vaséh, trgih ali celo mestih, — tam se narodna zavest pač ni še zbudila, marveč spi še — zavita v plenice — spanje mladega deteta, nam vsem Slovencem v neodpušljivo sramoto! In taci krajev je na Kranjskem dokaj, kar moramo — sami sebi v neumestno pregreho — priznati. Kako zamore potem kdo pri taci slučajih zahtevati, da se v taci krajih najti dá prebujen, zaveden in poučen narod, kateri ne potrebuje več v pouku in izobraženosti — „začetnih vaj!“

Ker Vam mislim, gospod, o tej zadevi poslati pri priliki več zanimivih „slik“, se posloviva midva od te strašne suše in izberiva si bolj „vlažno“ — stvar v zabavo.

Nekdo pisal je pred kratkim neke: „Najbolj upliva pa na slovensko (ali reciva: kranjsko) srce: lepo, ubrano in čisto domače petje!...“ Tedaj petje je treba mej narodom tudi gojiti in ga pri izobraženju naroda našega kot pripomoček rabiti. Pa — vprašal bi Vas, gospod urednik: Koliko imamo na Kranjskem pevskih društev? Kje se petje goji, kakor bi se gojiti moralo? — Na prste bi naštel tiste kraje in bi jih.

A — za sedaj nama ne preostaje družega, nego prav občutkom primeren jek: O tužna Bosna!

Gospod urednik! Resnično, resnično Vam povem: *) Tam doli „auf der deutschen Insel“ — „am Rinzeffluss“ — mej trdim germanskim plemenom in „hinder-hander Izraelom“, tam imamo boljšo stražo! Tam doli se bojuje na pr. mal, iz borih štirih glasov obstoječ mošk zbor, — vrli narodnjaki, mlade, a krepke pevske žile, ki se ne ustrašijo na nobenem javnem odru in nikjer — naj si je kjer koli, — nastopiti, ta mal zborček tedaj se bojuje z nasprotnikom v duševni in dejanski bitki, — in ta nasprotnik hodi okolu kakor rjoveč lev in išče in gleda, kje bi kakega narodnjaka — udušil. G. urednik! Mej sovražnikom narodno zavest dejansko kazati, in čast delati narodu — to je — prijeten in slaven, časten boj!

A narodnih društev število se mora s časom narasti, drugače bodeta narodna zavest in izobraženost v petdesetih letih ravno — imena vredni! Za tak napredek bi se pa Vam, gospod urednik, lepo zahvalil — oprostite, tistim pa, ki mej nami slogo rušijo in ovirajo druge pri delu, zakričal bi na ušesa navaden Greuterjev —: „Pfui!“

Dolenjski pohajkovelec.

*) Ta primera naj služi nekaterim kričačem v zgled.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

(Dalje.)

Centralni odbornik g. Mur n i k poroča o predlogu, da se prenarede pravila. Že pri prejšnjem predlogu je kazal na potrebo, da se pravila prenarede. Kako in v kakem oziru, tega nema določiti danes občni zbor, nego odločiti ima le glavno vprašanje, ali dobi centralni odbor naročilo, da ima predložiti prihodnjemu občnemu zboru prenaredbo pravil. Po §. 37. družbinih pravil ima odločiti o tem jedino občni zbor, drugo pa bode po sklepu občnega zbora odločil centralni odbor. Ako se pre-memba pravil sklene, bode iste odbor, kakor so določene po občnem zboru, članom družbe izročil tiskane vsaj 14 dni pred občnim zborom, da se o

jih pouče in vedo glasovati za premembo ali proti premembi. Zakaj centralni odbor sploh nasvetuje premembo pravil in sicer v tem zmislu in okviru, kakor so ja tudi razne sosedne kmetijske družbe premenile, in to v korist kmetijstvu in napredku kmetijskih družeb, to hoče govornik nekoliko s svojega, nekoliko s stališča centralnega odbora pojasniti. V prvi vrsti gre za uredbo notranje društvene uprave v pisarni, v drugi vrsti pa se bodo tikale premembe tudi podružnic. Kar se tiče zadnjih, bilo bi dobro, urediti je samostalneje načinom, ter nekaj pravic, katere ima sedaj občni zbor, razdeliti mej centralni odbor in mej podružnice, katerim se mora pa tudi naložiti dolžnost, da morajo k občnemu zboru pošiljati dva ali vsaj jednega zastopnika, dočim ko se po sedanjih pravilih le želja izraža, da naj bode podružničnemu načelniku mari, da tudi sam pride, ali izmed dejanskih družabnikov poslanca pošlje k velikemu zboru, da želje in potrebe svoje podružnice razločno razodene. Zato je že dolgo let pri občnih zboreh malo zastopnikov podružnic videti, komaj 5 do 6. Le Ljubljanski člani in oni iz okolice prihajajo in mnogokrat je bilo težko spraviti skupaj sklepčno število, in k večjemu, kar so storile podružnice, je bilo to, da so poslale svoje neutemeljene želje centralnemu odboru, da jih le ta pri občnem zboru utemelji in zastopa. Le, ako prihajajo odposlanci vseh podružnic v občni zbor, bode slednji prava podoba cele dežele. Kar se tiče tajnika, voli istega občni zbor. On je član centralnega odbora, v katerem on sam tudi sklepa, kaj ima delati. Bolje bi bilo, da je tajnik stalno nastavljen po glavnem zboru ali po centralnem odboru, da bi tako postal duša društvu in bi bil vedno v odboru, kajti centralnih odbor. nikov zdaj jeden odmrje, drugi se odpove, tretji ni več izvoljen, tako da se vedno menjajo, le tajnik bi bil stalen in kot tak poznal bi vse zadeve društva. Zatorej poročevalec nasvetuje: „Glavnemu odboru se naroča, da pravila premeni in nasvetovane premembe prihodnjemu občnemu zboru v obravnavo in sklepanje predloži.“

G. Dežman ni s tem predlogom popolnem zadovoljen in bi bil rad vedel, v katerih §§. se imajo pravila prenesti. To bi bil moral centralni odbor po svojem poročevalci že danes povedati. Da bi podružnice bolje delovale, nego doslej, k temu preuredba pravil ničesar pripomogla ne bo. Kar se pa tiče tajnika, da bi bil stalno nameščen, proti temu je on odločno. Tajnika pa ne gre stalno namestiti, kajti, pravi Dežman, vsak človek ima svoje muhe in stalno nameščenemu tajniku pride lahko na um, ako ne bode hotel kakega sklepa centralnega ali občnega zbora izvršiti, da reče, dajte mi penzijo, ali pa tega sploh ne storim.

Društveni tajnik g. Pirc pravi, da je jako potrebno ravno po preuredbi pravil pomladiti delovanje podružnic. Koliko bi podružnice lahko storile za povzdigo kmetijstva in ravno tako tudi posamičniki, ako bi se v važnih, kmetijstva se tika-jočih vprašanj obrnili do centralnega odbora, ki bi potem na merodajnih mestih že potrebno ukrenil. Govornik osvetljuje svojo trditev s posamičnimi slučajji in pove mej drugim, da je neka občina hotela kupiti plemenskega bika ne za 100 krav, kakor to velela deželna postava, ampak za 80 krav, a dotično c. kr. okrajno glavarstvo je ta sklep zavrglo in tako ni bilo ne za 100, ne za 80 krav plemenskega bika. Ko bi bila podružnica dotičnega okraja to naznanila centralnemu odboru, bi bil ta že storil potrebno, da bi se bil odlok okrajnega glavarstva ovrzel. Na Gorenjskem naznanila je podružnica, da v nekem kraju ni mogoče vode uravnati, ker ni komisije pričakati. Centralni odbor je takoj storil potrebno, da se je zaukazalo, da je odšla komisija in delo se je pričelo. In tako je mnogo in mnogo slučajev. Centralni odbor pa ne more delovati, če mu okolščine neso znane, to je skrb po družnic, da ga z razmerami seznanijo.

Ko je še zagovarjal cesarski svetnik gospod Murnik predlog centralnega odbora, se isti vsprejme z vsemi glasovi proti glasovama gg. Dežmana in učitelja Linhartu. (Konec prih.)

Domače stvari.

— (Knotz in Schönerer) počastila bode jutri belo Ljubljano s svojim pohodom.

— (Konfiskacija.) zadela nas je dva dni zaporedoma. V ponedeljek zaplenilo je državno pravdnštvo naš list zaradi uvodnega članka „Velikonemške demonstracije — v Ljub-

ljani,“ včeraj pa zaradi notice „Roka roko umiva, obe pa obraz.“ Iz te dvakratne zaplenbe smo se poučili, da nam je o jutrnji slavnosti beseda vzeta. — Proti obema zaplenbama uležli bomo ugovor. — Današnja številka ima 6 strani prilog.

— (Mestni zbor Ljubljanski) imel je včeraj zvečer sejo, katere dnevni red je razviden na drugem mestu. Mej drugim odklonil je mestni zbor vabilo k slavnosti odkritja spominske plošče Anastazija Grūna in sklenil, da omenjene plošče ne prevzame v svojo last. V tej zadevi bilo je več in jako dobro osnovanih govorov in še drugih sklepov, katerih pa danes ne moremo priobčiti, ker bi sicer naročniki lista ne dobili v roke.

— (Deputacija mestnega odbora Ljubljanskega) bila je danes dopoldne pri g. deželuem predsedniku baronu Winklerji, da mu naznani sklepe mestnega odbora gledé slavnosti pri odkrivanji spomeniške plošče Anastazija Grūna. G. deželni predsednik je dejal, da slavnosti ne more prepovedati, ker ni za tako prepoved zakonitih razlogov in ker ni bilo od nobene strani ugovora, da pa vlada ne bode trpela nobenih provokacij ali političkih demonstracij. Slovesni vsprejem na kolo-dvoru in spreved v mesto z godbo ni dovoljen.

— (Dnevni red javni seji Ljubljanskega mestnega odbora), v torek 1. dan junija ob 6. uri zvečer v mestni dvorani je bil naslednji: I. Naznanila prvosedstva. II. Nasvet o izboru posebnega komiteta za stavbinski nadzor pri mestni vojašnici. III. Personalnega in pravnega odseka poročilo: a) o podelitvi mestne ustanove za balo, osnovane povodom srebrne poroke Njiju Veličastev; b) o ponudbi društva Laibacher Deutscher Turnverein, da mestna občina spominsko ploščo postavljeno pesniku Anastaziju Grūnu prevzame v svojo last. IV. Finančnega odseka poročilo: a) o prošnji Dunajske velike poljedelske šole za podporo ubožnim učencem; b) o prošnji stavbenega podjetnika A. Lončariča glede oproščenja od tlakovine, oziromanje znižanja za dovažanje gradiva obrežnemu zidu ob Ljubljani; c) o kupnih ponudbah za mestno hišico šte. 19. pred „prulami“; č) o kupni ponudbi za mestno močvirsko zemljišče v „purgarskih delih.“ V. Šolskega odseka poročilo o dopisu ravnateljstva kranjske hranilnice glede pogodbe o porabi realnega poslopja. VI. Samostalni nasvet mestnega odbornika prof. Toma Zupana, naj se naredi trottoir iz kamenitih plošč po obeh straneh sv. Petra ceste in sicer od frančiškanske pa do sv. Petra cerke, ali za letos vsaj do mesarskega mostu. VII. Samostalni nasvet podžupana V. Petričiča o preuredbi pre-se-litvenega reda za mestno občino Ljubljansko. Po-tem tajna seja.

— (Presvetli cesar) podaril je g. Vincenciju Gršaku, župniku v Podčetrtku, za nove zvonove 200 gld.

— (G. Ivan Jelenc,) prefekt v Terezijanišči na Dunaji, dobil je povodom svojega umirovljenja zlati zaslužni križec s krono.

— (Umrli) je dne 29. maja g. Janez Skubic, umirovljeni župnik v Mirni peči, 80 let star.

— (Umrli) je 28. t. m. v 65. letu starosti g. Peter Aschmann, upokojeni sodnijski kancelist v Ribnici.

— (Slovenskim odvetnikom.) Mnogo prošenj za izvršilno prodajo zemljišč ulaga se v slovenskem jeziku. Kljub temu se skoro nikdar v Graškem uradnem listu ne nahaja slovenski razglas. Sodniki vozijo namreč po starem tiru, ter napravijo vedno le nemšk oglas. Sami od sebe ne dajo slovenščini nikjer mesta. Če torej hočemo, da bodo ti oglasi v slovenskem jeziku, ne preostaje drugega, kakor da odvetniki v svoji prošnji za izvršilno prodajo ob enem prosijo, da sodnija napravi razglas v slovenskem jeziku, in ga v „Grazer Zeitung“-i v slovenskem jeziku priobči. „Vigilantibus iura!“

— („Pisateljsko podporno društvo“) napravi v četrtek 3. t. m. izlet v Dol. Odbor vabi vse gg. društvenike z njihovimi obitelji vred k mnogobrojnej udeležbi. Društvo se odpelje ob 3. uri popoldne v Zalog ter se vrne ob 10. uri zvečer z vlakom.

— („Ljubljanskega Zvona“) 6. številka izšla je danes. Vsebinsko priobčimo v prihodnji številki.

— (Za četrto porotno zasedanje v Celji) določeni so: dvorski svetnik in okrožne sodnije načelnik J. Heinricher prvomestnikom,

njegovimi namestniki pa deželne sodnije svetovalci Alojzij Pesarič, Lovro Ratek in dr. Josip Gallé.

— (Iz Celja) došel nam je prav zanimiv dopis o razmerah na tamošnji gimnaziji in o dijaškem izletu v Št. Jurij. Ker smo po dosedanjih izkušnjah uverjeni, da bi bil ta dopis zaplenjen, ga ne moremo priobčiti, le toliko povemo, da so bili pri izletu slovenski govori zabranjeni.

— (Za Celjskega opata molili) so v neki župniji Kozjanskega okraja, naj bi vendar sveti duh opatu Wretschku pamet razsvetil, da bi se je-denkrat spreobrnil. Tako ve povedati opatov Leib-journal „Celjska vahta.“ — Ravno tako ve ta listič povedati, — kar dozda nikdo znal ni —, da je opat „als Mensch und Priester mackellos“, ter da je „ein würdiger Diener seiner Kirche,“ vse to vkljub Brglezom in drugim takim malim stvarim.

— (Vabilo k izvanrednemu občnemu zboru) telovadnega društva „Sokol“ v soboto dne 5. junija 1886. leta ob 8. uri zvečer v dvorani Ljubljanske Čitalnice. Dnevni red: 1. Nagovor staroste. 2. Volitev staroste in 6 odbornikov. 3. Posamezni nasveti. Čestiti gospodje člani „Sokola“ prošeni so najljubše, da bi se blagovolili v mnogobrojnem številu udeležiti omenjenega zborovanja.

— (Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“) sme s ponosom zabeležiti v svojo kroniko nedeljski „Medenov večer“. Ne le, da je množina občinstva bila živ dokaz iskrenih simpatij, ki jih uživata g. Meden in mlado a že popolnem doraslo društvo, bili so zbori tako krepki in ubrani in izvajal se je ves spored tako izborni, da moramo pevcem in pevovodji le čestitati. Po prvem, posebno vrlem zboru nastopil je predsednik g. Jeločnik ter v jedrnatem govoru naglašal zasluge g. Medena za slovensko pesem in za društvo ter mu potem poklonil častno diplomu, katero je g. K. Drenik prekrasno kaligrafoval. Občinstvo pozdravilo je slavljenca z žvioklici, pevci pa so zapeli Nedvedovega „Popotnika“, v katerem nam je v srce segal g. Meden z divnim svojim samospevom. G. Meden pel je potem še jedno Zajčovo in novo Vilharjevo, baš za ta večer posvečeno skladbo, kot dodatek pa še Vilharjevo „Ukaze,“ pri katerih ga je brdka in nadobudna hčerka Ivanka na glasoviru spremljala. Burni žvioklici in dolgotrajno ploskanje izražali so priznanje poslušalcev in se neso polegali, dokler se ni pesem ponavljala. Zadnja točka bila je Ipavčeva „Domovina,“ v kateri se je poleg Medena odlikoval slavnoznani naš baritonist g. Pucihar s svojim prekrasnim glasom. „Slavec,“ ki je s nedeljskim večerom g. Medenu izkazal zasluženost, počastil je s tem tudi sebe in poleg popolnega moraličnega uspeha, dosegel je tudi gmotnega, kajti mlada debutantkinja Medenova nabrala je mej občinstvom nad 30 gold. za društveno zastavo, za katero je v nedeljo še posebej nek rodoljub 15 gld. poklonil. — Iz Ptuja došel je naslednji telegram: Slavnemu slavicu slavnih slovenskih slavcev slava! „Slovensko Pevsko društvo“

— „Narodna Čitalnica“

— (Pevski zbor Narodne Čitalnice Ljubljanske) napravi na korist svoje blagajni: v soboto 19. junija veliko letno veselico na društvenem vrtu, ko bi slabo vreme bilo, pa v dolnjih društvenih prostorih. Spored obeta biti jako zanimiv, kajti pripravljajo se več novih zborov, čvetero-in samospevov, zagotovljena je velika loterija, najeta vojaška godba ter obljubljeno je sodelovanje „Sokolov.“ Pričele so se tudi zopet redne pevske vaje, pevski odbor torej prosi vse p. n. pevce, ki jim je mar za razvoj in obstanek slovenskega umetnega petja, naj se teh vaj udeležujejo v polnem številu.

— (Majnikov izlet gojencev „Glasbene Matice“. Dne 27. maja napravili so „Glasbene Matice“ gojenci, pod vodstvom učiteljev, roditeljev in odbornikov, vkupe blizu 150 oseb izlet na Drenikov Vrh, kjer so bile razne šaljive igre, telovadba in kjer se je čula iz mladih grl marsikatera krepka domača pesen. „Kučegazda“, društveni podpredsednik g. Fr. Drenik, skrbel je ljubeznivo tudi za telesno okrepcavo utrjene mladeži. Z Drenikovega Vrha podali so se izletniki, pojoč vesele narodne pesni, čez hrib v Gorenjo Šiško v dvorec Jamo, letovišče društvenega predsednika g. Fr. Ravnikarja, kjer so bili izletniki jako ljubeznivo vsprejeti, bogato pogoščeni in kjer je bila jako lepa veselica. Razne igre, mične pesni, improvizovana godba in govori vrstili se in na licih vseh udeležencev čí-

tala se je radost. Gosp. K. slavil je v lepem govoru namen „Glasbene Matice“ in delovanje društvenega predsednika in odbora. Gosp. St. zahvalil se je v imenu vseh gostoljubnemu g. predsedniku in njegovej ljubeznivi gospej soprog, izražajoč željo, da bi še mnogo let predsedoval temu društvu. Izmed mladine zaorili so trikratni živioklici. Ob 1/2 9. uri poslovili so se gostje iz gostoljubnega dvorca ter v najlepšem redu vrnili se domov z najprijetnejšimi spomini na „Glasbene Matice“ prelepi prvi izlet.

— (Vabilo na slavnosten večer,) s katerim akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaji dne 5. junija 1886 proslavi dvajsetletnico književnega delovanja svojega častnega člana prof. Josipa Stritarja (Boris-Mirana.) Začetek ob 8. uri zvečer. Local: Hotel „goldenes Kreuz“, VI. Mariabillstrasse 99. Vspored. A. 1. Pozdrav predsednika g. dr. M. Murka. 2. Koseski — B. Ipavec: „Kdo je mar?“ Zbor s spremljevanjem glasovira. 3. Slavnostni govor. Govori g. drd. Danilo Majaron. 4. Boris Miran — Kocijančič: „Oblaček.“ Zbor s tenor in bariton solom. 5. Beethoven: Sonata Op. 111. Svira na glasoviru gospica Bogumila Šumanova. 6. Boris Miran — Hajdrih: „Pri oknu sva molče slo-nela.“ Čveterospjev slovenskega pevskega društva. 7. Tamburaški zbor hrvatskega akademičnega društva „Zvonimira.“ 8. Prešeren — Vilhar: „Mornar.“ Solo poje c. kr. operni pevec g. L. Weiglein. 9. Boris Miran — Kocijančič: „Danes tukaj, jutri tam.“ Zbor z bariton solom. B. Zabavni del. Pri zborih sodelujejo po posebni prijaznosti članovi „Slovenskega pevskega društva“ in akademskih društev: „Zvonimira“ in „Akademičnega spolka.“ Pevovodja g. J. Jiflik. G. Weiglein pel bode razven „Mornarja“ tudi „Kam.“ Ko bi se kak na Dunaji bivač Slovenec ne bil vabil, naj pride brez vabila, ali naj se pa za vabilo oglasi. K tej slavnosti najuljudneje vabi odbor.

— (Meščanske vojašnice občni zbor) bil je v nedeljo dopoldne ob 10. uri v mestni dvorani. Vodja g. J. N. Horak otvoril je zborovanje rekoč: „Slavna skupščina! Pričenjam 24. zborovanje ter pozdravljam vse navzočne lastnike meščanske vojašnice. Pri 23. občnem zboru, kateri se je vršil dne 31. maja 1885., naznanil sem Vam, da so posestniki meščanske vojašnice še dolžni obrtnemu pomočnemu društvu 1000 gld. Prosim, da vzame slavni zbor na znanje, da je sedaj za meščansko vojašnico le še 500 gld. dolga in upam, da bomo poplačali to svoto še letos. Vodstvo meščanske vojašnice je želji c. kr. vojnega erara ustreglo in dopolnilo, kar je bilo potrebno še hišne oprave, tedaj je upati, da se je vse izvršilo na zadovoljstvo visokega c. kr. generalnega poveljstva. Ker se je prizidal oddelek k meščanski vojašnici, pomnožilo se je tudi moštvo v meščanski vojašnici in treba je bilo razširiti štedilna ognjišča v kuhinji in dimnik. P. n. hišnim posestnikom, kateri so se oglasili za znesek na njih hiše spadajoč, za namestovanje vojakov, izplačal se je isti v zmislu sklepa zbor iz leta 1883. iz društvene blagajnice. Po §. 14. društvenih pravil stopijo vsled dosluženja iz načelstva gospodje: 1. Dolinar Andrej. 2. Horak Janez. 3. Kolman Fran. 4. Ničman Henrik. 5. Pakič Miha. Izstopivši se smejo zopet voliti.“ — Iz letnega sporočila in sklepa računa je razvidno, da je imel zavod dohodkov 2254 gld. 81 kr. in le za 54 gld. 24 kr. manj stroškov. Posojila za novo, vojašnici prizidano poslopje poplačalo se je obrtni pomočni blagajnici preteklo leto 1300 gold. Sposestnikov šteje meščanska vojašnica 243, vredna pa je nad 50.000 gld. Pregledovalni odsek poroča, da je račun popolnem v redu in predlaga, da izjavi občni zbor društvu vodstvu popolno zaupanje, čemur zbor jednoglasno pritrdi. Vrši se volitev petih članov vodstva namesto letos izstopivših. Izvoljeni so z veliko večino gg. J. N. Horak, Fran Kolman, Henrik Ničman, Miha Pakič in Anton Kremžar. V pregledovalni odsek se izvolita gg. M. Muk in Jakob Spoljarič. Pri posameznih nasvetih predlagala sta v imenu vodstva gg. J. N. Horak in Miha Pakič, da se je dovolilo vojakom, kateri so v meščanski vojašnici nastanjeni o priliki rojstnega dne presvetlega cesarja 30 gld. za boljšo jed, „Narodni šoli 10 gld., učencem društva katoliških rokodelskih pomočnikov pa 10 gld., kar brez razgovora obvelja. Potem se zborovanje sklene.

— (Na Koroško) in sicer v Koče odpeljalo se je v nedeljo z Ljubljanskega Grada 35 kaznjencev, da bodo v Zilski dolini zagrajali hudo-urnike.

— (Majevo vreme), ta izvanredna vročina v tem času in ž njo združena suša nakopava dolenskem kmetu mej družimi tudi to skrb, da se bodo pašniki in logi letos za prvo košnjo slabo obnesli in bo slehern živinorejec — če ne pride nič moče in bolj ugodnega vremena, — si klajo moral kupovati, a jo drago plačevati!

— (Borovnice) so na mnogih krajih že dozorele. Znani „najstarejši ljudje“ se kaj tacega koncem maja ne spominjajo.

— (Na Vranskem) ustanovila se je prostovoljna požarna bramba. Načelnik je znani narodni trgovec g. J. S. Oset, namestnik pa poštar g. F. Lukovnjak.

— (V Št. Lenartu) v Slov. goricah zaprli so zaradi osepnic za 10 dni šolo.

— (Požarna kronika) — 28. t. m. popoldne ob polu dveh jelo je goreti v vasi Lipovšici v sod. okr. Ribniškem. Pogorele so štirim posestnikom hiše ter nekaj k njim pripadajočih gospodarskih poslopij. Trije izmed teh posestnikov bili so zavarovani — v skupnem znesku za kacic 1200 gl. — pri vzajemno zavarovalni banki v Gradci. Razen navedenega uničil je ogenj tudi petero goved in jednemu ponesrečenih gospodarjev — kakor se pripoveduje, — 300 gld. denarja v gotovini. S pomočjo prihitelih gasilcev s svojimi brizgalnicami iz Ribnice, Sodražice, Zapotoka, ter bližnjih vasi, posrečilo se napram vetru, ogenj preprečiti ter oteti, kar je bilo sploh možno. Škoda je seveda pri vsem tem vendarle znatna. — Kako je ogenj nastal, se prav za prav nič zanesljivo ne ve; — nekateri trdijo, da so ogenj zanetili otroci (kar je najbolj verjetno), a drugi hočejo vedeti, da je — tresčilo. (?) — No, ko bi nekateri naši kmetijski gospodarji — posestniki, — mesto da zametujejo svoj težko pridobljeni denar po krčmah in za druge namene — porabili vedno ponujajočo se jim ugodno priliko v zavarovanju svojega imetja itd., bi mnogim že davno ne trebalo biti trdega boja za svoj obstanek in ne imeli bi zaznamovati na drugi strani toliko — rev in siromaštva! pa — so nekateri v narodu, ki se ne dajo poprej poučiti za kaj koristnega — dokler jim lastna skušnja na duri ne potrka!...

— (Požar,) ki je dne 27. maja uničil v Šent Andraži polovico mesta, prouzročil je 168.044 gold. škode.

— (Teoretično praktična klavirska šola. Spisal Anton Foerster. Op. 40. V Ljubljani. Založila „Glasbena Matica“. Natisnila Engelman in Mühlberg d. Lipsiji. (Leipzig) 4° 66 str. Cena 1 gld. 80 kr. — Z ozirom na veliko število klavirskih šol, bi se kritiki v zlo štel, ki bi lahkim korakom šla preko naznanila takega novega proizvoda. Ne glede na to, da ima predstojajoče delo svoj izvor v nujni potrebi, da se narodu slovenskemu v njegovem jeziku dá navod za pouk na glasoviru, sme se Foersterjeva nova glasovirska šola tudi na nemškem muzikalnem sejmišču najboljšim prištevati. Pri temeljitem pregledu prvih dveh zvezkov, spozna se že izkušeni pedagog, ki umeje, učno gradivo deliti tako primerno, da napreduje gojenec od stopinje do stopinje brez skokov, da se pri vsaki najugodnejši načinom kaj novega nauči. Ima klavirskih šol, ki nudijo mladini lahko, zato pa plitvo blago; druge dajo začetnikom neokusne, okorne pedantnosti, zopet druge so namenjene le pravim talentom. Pred nami pa leži klavirska šola, ki res hodi zlato srednjo pot, držeč se načela: „poskušajte vse, najboljše obdržite“. — Po temeljiti, najpotrebnejši obsežajoči razpravi o uvodnih pojmih začno se prve vaje za jednake prste, pri katerih imata obe roki isti čut in se učenec takoj v začetku nauči obe roki jednako ravno in mirno držati, kar se more tudi doseči po jako umestnih vajah z notami v taktu. Potem preide se v razširjenje tonovega obsega in k dvojemkam (doppelgriffe). S prestavnimi znamenji konča prvi zvezek s št. 58. — Glavni smoter Foersterjeve šole je pravilno udarjanje, katero pospešujejo z jedne strani primerne vaje prstov, z druge strani pa ukusno prirejene 2 in 4 ročne vaje, deloma zanimljive izvirne skladbe, deloma pa mične narodne pesni raznih narodov. Dinamični znaki predavanja, razni načini sviranja in ritma, vse to je jako primerno razdeljeno, da se more gojenec prav lahko privaditi. Drugi zvezek začneja s basovskimi notami, potem slede postopne prstne vaje, vaje za palec, kot priprava za sviranje škala, razlaganje tonovih načinov, pre-

gled durškale in trozvočne vaje z mnogimi primer-nimi skladbami. Oba prva zvezka imata elegantno obliko in imata 32 komadov za vežbanje prstov, 82 pa drugih števil. „Glasbeni Matici“ kakor tudi g. Foersterju smo za to prelepo in jako potrebno delo jako hvaležni.

— (Razpisano) je mesto družega rudniškega ranocelnika v Idriji. Plača 1200 gld. na leto, popotni pavšal 400 gld. in stanovanje. Prošnje do 30. t. m. — Dalje je razpisano mesto okrajnega ranocelnika v Poljanah nad Škofjo Loko. Letna nagrada 500 gld. Prošnje do 24. t. m.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pariz 2. junija. Iztiralej komisiji stavlil je Freycinet posredovalen predlog, ki meri na to: Legislativa sklene, da se efektivni pretendenti in njih sinovi takoj iztirajo. Fakultativno iztiranje drugih princev prepušča se vladi. Komisija bode ta predlog najbrže vsprejela.

Dunaj 2. junija. Zbornica poslancev vsprejela je §§. 15 in 16 zakona o zavarovanju delavcev proti nezgodam brez premembe po odsekovem predlogu. Predlogi Mauthnerjevi so se odklonili. Zanje glasoval je le nemško-avstrijski klub.

Dunaj 1. junija. Časopisi soglasno poročajo: Finančni minister izjavil je v carinskem odseku, da bode, ako se odkloni petrolejska carina, kakor jo vlada predlaga, vlada izvajala ustavne posledice in cesarju stavila predloge, po katerih se bode moglo doseči, da se dotični dogovori z Ogersko vsprejmo. Odsek še ni ničesar ukrenil.

Dunaj 1. junija. V odločilnih krogih z notranjim položajem zelo nezadovoljni. Ako se petrolejsko vprašanje ne reši v zmislu vlade, odstopilo bode vse ministerstvo ali pa razpu-stilo zbornico poslancev.

Gradec 1. junija. Akademsko društvo Triglav imenovalo je prof. Stritarja z velikim navdušenjem častnim članom radi njegovega dvajsetletnega vztrajnega delovanja in neprecenljivih zaslug na slovstvenem polji. V krasnem pismu blagovoli je vsprejeti imenovanje gospod pisatelj, ki je obogatil z divnimi umotvori literaturo, uplival s čistimi, uzvišenimi nazori merodajno na svoje sovremenike in postal dika in ponos slovenskemu narodu. Živio Stritar. Odbor.

Sofja 1. junija. Izmed rumelijskih poslancev jih je 10 proti vladi, 20 dvomljivih, ostali so vladni. Sobranje se bode v kratkem otvorilo.

Carigrad 1. junija. Okrožnica Porte naznanja, da Grška neredno demobilizuje, da je zasela in da utrjuje turško trdnjavo Zygos, da se vojaki in strelivo vedno še dovažajo, akoravno so se čete nazaj pomaknile, seveda le malo in le deloma. Okrožnica končava, da bi Porta obžalovala, ki bi bila primorana, si-loma nazaj dobiti trdnjavo Zygos.

London 1. junija. Ker ni upanja, da bi Gladstonova irska predloga v drugem branii prodrla, pričakuje se, da bode prihodnji teden parlament razpuščen.

Rim 1. junija. Po zasobnih izveštjih iz Catanie za mesto Nicolosi ni več rešitve. Vojaki zabranjujejo uhod. Ves premakljivi imetek je rešen, občinski arhiv spravil se je v dežel-nem arhivu. Nadškof Dusmet odredil je, da se cerkvene relikvije preneso v procesiji v Pe-dare. Brzobjavno se poroča, da je lava, ki teče proti Nicolosi, 40 metrov široka, 16 metrov debela. Nicolosi imelo je 2500 prebivalcev.

Levov 31. maja. Jan Dobrzanski, ravnatelj tukajšnjega gledališča, bivši urednik „Gazete Narodove“ umrl.

Peterburg 30. maja. „Journal de St. Petersburg“ piše o blokadi: Ker ni dvomiti na odkritosrčnosti grškega kabineta, sme se misliti, da se bode grški trgovini v kratkem zopet odprlo svobodno morje.

Catania 30. maja. Bruhanje Etne ponehava. Lava se vsako uro le še dva metra naprej pomiče. Prebivalstvo upa, da ne bode prodrla v osredje mesta Nicolisi. Od včeraj ne naletava več črni pesek.

Rim 20. maja. Izvestje o koleri: V Benetkah 33 zbolelo, 21 umrlo; v Bari 4 zboleli, 4 umrli.

SLOVAN

prinaša v 11. številki sledečo vsebino: Stepan Konzul Istrijan in Anton Aleksandrovič Dalmatin, jugoslovanska književnika. (Konec.) (S podobo.) — Janez Solnce. Zgodovinska novela. Spisal dr. Ivan Tavčar. (Dalje.) — Ptica. Pesem. J. Kalčič. — Kar mnite vi... Pesem. Fr. Gestrin. — Ruske narodne pesmi. Prevel Josip Kržišnik. — Hrvaški spomini. Spisal J. Trdina. (Dalje.) — Vrednost jezikovnega učenja za omiko. Spisal France Podgornik. (Konec.) — Zgodovinske črtice o „Slavjanskem društvu“ v Trstu. (Dalje.) — Slovenska knjižnica v Graškem bogoslovju. — Zlatorog. — Pogled po slovanskem svetu. Slovenske dežele. Ostali slovanski svet. — „Slovan“ velja za vse leto 4 gld. 60 kr., za polu leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Poslano.

Za prirejenje izleta akad. društev „Hrvatska“ in „Triglav“ v Ptuj sestavljen odbor od hoc ima na konci svojega poslovanja še jedno, jako prijetno mu dolžnost, da se iskreno zahvali slavnim društvom, rodoljubkinjam in rodoljubom Ptujskim za res nepriznani, sijajni sprejem in za prekrasno zabavo.

Posebna hvala gre slavnim narodni čitalnici, Narodnemu domu, izbornu sestavljenemu mešanemu zboru slovenskega pevskega društva; srčno hvalo izrekamo velecenjenim gospem in gospodičnam za mnoge, pri prihodu in pri odhodu nam podarjene lepe vence in nebrojne šopke; iskreno se zahvaljujemo čitalničnemu predsedniku neutrudljivemu narodnjaku gospodu dr. Gregoriću, kakor milostivej gospej soprogi, podpredsedniku velespoštovanemu gospodu gvardijanu in častitim gg. očetom minoritskega samostana, grajskemu oskrbniku gosp. Raispu predsedniku slovenskega pevskega društva gospodu dr. Grossu, predsedniku političnega društva „Pozor“ gospodu dr. Jurteli in vsem drugim gospem in gospodom, ki so skrbeli za to, da se nam je Ptuj jako priljubil in da nam ostanejo nepozabljive v njem prebite, žalibog prehitro minule urice.

Zivio slovenski Ptuj, naj procvita, se razvija in napreduje narodno življenje!

Gradec, dne 27. maja 1886.

Za odbor ad hoc:

cand. iur. stud. iur.
Vladimir Žitek, Anton Rogina.
predsednik.

Zahvala.

Podpisani odbor izreka iskreno zahvalo gospodu Antonu Globočniku, vladnemu svetniku v Ljubljani, ki je po izrečni volji svojega blagega ranjcega sinu gospoda dr. Rudolfa Globočnika podpiralni zalogi slovenskih vseučilišnikov v Gradci 50 gld. poslati blagovolil, in gospodu Fran. Sal. Pircu, vodji gimn. konvikta v Št. Pavlu na Koroškem, ki je omenjeni zalogi 5 gld. podaril.

V Gradci, dné 1. junija 1886.

Za odbor:

Tajnik: Predsednik:
Janko Benjak l. r., dr. Gregor Krek l. r.,
cand. phil. c. kr. vseučilišni profesor.

Javna zahvala.

Podpisani odbor hrv. akad. lit. zab. društva „Hrvatske“ u Gracu zahvaljuje se najsrdačnije sl. odboru narodnoga doma, lepim i krasnim gospodjicam i gospodjam i svoj drugoj gospodi, najpače gg. dr. Gregoriću, Praisu, Benku, Brenčiču, Porekaru i Župančiču, što su prilikom izleta pomenutoga društva u Ptuj isto najljepše i najsrdačnije primili, te mu svojom požrtvornosti i trudom časove priredili, koji će svakomu u najsladjoj uspomeni ostati.

Za odbor hrv. akad. lit. zab. društva „Hrvatska“ u Gracu:

Predsjednik: Tajnik:
Ivo Ferdo Weber-Tkalčević. Fran Domalđović.
Gradac, dne 30. svibnja 1886.

Zahvala.

Ko je Njega Veličanstvo me najmilostljivejšo odlikovalo z vitežkim križem Fran Josipovega reda došle so mi od blizu in daleč, zlasti od mojih trgovskih prijateljev na Kranjskem, prijazne častitke v raznih oblikah.

Počasten in obradosten s tolikimi dokazi prijateljskega mišljenja, dovoljujem si, tem potom izreči presrečno zahvalo, ker se ne morem vsakemu posebej zahvaliti.

V Zagrebu 29. maja 1886.

Makso Stern,

(390—3) tvrdka Ign. Sternovi sinovi
vinska trgovina v Zagrebu.

Zahvala.

Slavni odbor „Matice Slovenske“ daroval je naši šolski knjižnici 36 lepih knjig, mej katerimi je tudi krasni „Spomenik o šeststoletnici habsburške vlade“. Za ta blagodušni dar izrekamo slavnemu odboru v imenu čitajočih prisrčno zahvalo.

Šolsko vodstvo pri sv. Marku pod Ptujem,
dne 30. maja 1886.

Ivan Strelec, Janez Možina,
knjižničar. nadučitelj in šolski vodja.

Avstrijska specialiteta. Tridesetletna izkušstva so dokazala, da se je „Mollov Seidlitz-prašek“ pri vsakršnem slabem prebavljenju in zaprtji kot jedino uspešen lek izkazal. Cena škatljici z navodom 1 gld. Vsak dan razpošilja po poštne povzetki A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik v Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 5 (20—4)

Poslano.

Vsakdo more biti zdrav in doseči visoko starost, ako skrbi za svoje telo. Največ bolezni izvira iz krvi, tedaj je dolžnost slednjega, na to obračati največo pozornost. Našim preiskavanjem in dolgoletnim skušnjam se je posrečilo izumiti taka sredstva, katera hitro in brez zlih posledic čistijo kri, krepé njen pravi tok. Naša zdravilna metoda je priznana in je že bila večkrat odlikovana z redi in zlatimi kolajnami. Ozdravljamo z vspehom **bolezni, ki izvirajo iz spridene krvi (brez živega srebra), žalostne posledice skrivnih navad, nadalje slabotno stanje, kožne bolezni, še tako zastarane rane, grinte, izpadanje las, tiganje in revmatizem, vse ženske bolezni.** Trakuljo odstranimo po posebnej metodi, celo pri otrocih v malo urah. **Kilove** ozdravimo na racionalni način z našimi po novejših metodah napravljenimi pasovi za kilove, sicer počasi ali gotovo. Prosimo pošiljati zaupna pisma z obširnimi popisom bolezni s poštno znamko za odgovor. (709—25)

Privatna klinika „Freisal“ v Solnogradu (Avstrija).

Tuji:

1. junija.

Pri Slovci: Netuschil z Dunaja. — Brünler iz Budimpešte. — Schiller z Dunaja. — Mayer iz Gradca. — Jembart iz Celovca. — Heumaier z Dunaja.

Pri Matiči: pl. Widmann z Dunaja. — Pirker iz Kočevja. — Hneber z Dunaja. — Turiser iz Trsta.

Pri gospodarji avstrijskemu: Mayer z Dunaja. — Globočnik iz Železnikov. — Strukelj iz Gorice.

Tržne cene v Ljubljani

dné 2 junija t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 82	Špeh povojen, kgr.	76
Rež,	5 20	Surovo maslo,	90
Ječmen,	4 55	Jajce, jedno	8
Oves,	3 09	Mleko, liter	2
Ajda,	4 —	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	4 87	Telečje	54
Koruza,	5 04	Svinjsko	60
Krompir,	3 48	Koštrunovo	38
Leča,	10 —	Pišanec	50
Grah,	12 —	Golob	20
Fižol,	11 —	Seno, 100 kilo	241
Maslo,	1 —	Slama,	241
Mast,	66 —	Drva trda, 4 metr.	650
Špeh frišen,	64 —	„ mehka,	4 —

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Neb.	Mo-krina v mm.
29. maja	7. zjutraj	736.60 mm.	18.8° C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	2. pop.	735.88 mm.	26.8° C	sl. jug.	d. jas.	
	9. zvečer	736.78 mm.	20.8° C	sl. zah.	obl.	
30. maja	7. zjutraj	736.84 mm.	17.2° C	brev.	obl.	0.00 mm.
	2. pop.	736.70 mm.	27.4° C	sl. jz.	jas.	
	9. zvečer	736.72 mm.	20.8° C	sl. jz.	d. jas.	
31. maja	7. zjutraj	736.32 mm.	17.0° C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
	2. pop.	736.15 mm.	25.8° C	sl. szh.	jas.	
	9. zvečer	735.90 mm.	20.0° C	sl. szh.	jas.	
1. junija	7. zjutraj	736.06 mm.	19.6° C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	2. pop.	734.32 mm.	29.8° C	sl. zah.	jas.	
	9. zvečer	734.66 mm.	20.2° C	sl. jz.	jas.	

Srednja temperatura 22.1°, 21.8°, 20.9° in 23.2°, za 5.6°, 5.0°, 4.0° in 6.1° nad normalom.

Dunajska borza

dné 2. junija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	85 gld. 35 kr.
Srebrna renta	85 " 55 "
Zlata renta	117 " — "
5% marcna renta	102 " — "
Akcije narodne banke	881 " — "
Kreditne akcije	283 " 50 "
London	126 " 50 "
Srebro	— " — "
Napol.	10 " 02 1/2 "
C. kr. cekini	5 " 95 "
Nemške marke	62 " — "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 180 "
Državne srečke iz l. 1864	100 gld. 168 "
Ogrška zlata renta 4%	105 " 70 "
Ogrska papirna renta 5%	94 " 95 "
5% štaterske zemljišč. odvez. oblig.	105 " 20 "
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 116 "
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	125 " 80 "
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	119 " 75 "
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	98 " 70 "
Kreditne srečke	100 gld. 176 "
Rudolfove srečke	10 " 18 "
Akcije anglo-avstr. banke	120 " 116 "
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	205 " — "

Prežalostnega srca naznanjamo s tem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je gospa

ANTONIJA POŽAR,

nadučiteljeva soproga,

danes ob pol 6. uri popoldne, po dolgem in mučnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, v 38. letu dobe, v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojne bo 2. junija t. l. na mirovdvoru v Radečah pri Zidanem mostu, kjer se bodo brale tudi sv. maše.

Radeče, 31. maja 1886.

Miroslava Požar, hči. Anton Požar, nadučitelj.

Pavla Namre, sestra. (400)

Posebni pogrebi listi se ne bodo razpošiljali.

Zahvala.

Povodom smrti našega nepozabljivega očeta, oziroma deda in praded, gospoda

MATEVŽA LEBANA,

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo in najiskrenejšo zahvalo za gorko sočutje in mnogobrojno spremstvo k poslednjemu počitku.

V Šentvidu nad Vipavo, 28. maja 1886.

(405)

Žalujoči ostali.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Zlatorog.

Planinska pravljica

spisal

R. Baumbach.

Z dovoljenjem pisateljevim in založnikovim preložil ANTON FUNTEK.
Cena elegantno vezani knjižici 2 gld.

Anton Funtek, dobro poznat po svojih izvornih pesniških proizvodih, podaril je slovenskemu narodu s svojim prevodom Baumbachove poezije „Zlatorog“, ki se je kot pravljica do denanjega dne ohranila pri vseh pastirjih v dolih triglavskega pogorja, prekrasno darilo. Knjižica, kaj bogato in najeleгантnejše opremljena, bode gotovo vse rodoljube zelo obradostila, ki imajo srce in smisel za ta pesniški umotvor, čegar dejanje se vrši na našem romantičnem Gorenjskem.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Praktikant ali učenec

se takoj vsprejme v tukajšnjo specerijako trgovino. Natančneje pri upravištvu „Slov. Naroda“. (401—1)

Služba vrtarja

oddaja se na deželni kmetijski šoli (slovenski oddelek) v Gorici za letno plačo 240 gld. in prostim stanovanjem. Prošilci, ki so slovenskega jezika popolnem vešči, v vrtarstvu dobro izurjeni, najmanj 24 let stari in neoženjeni, oglasijo naj se do 15. junija t. l. pri podpisnem ravnateljstvu.

Gorica, dne 27. maja 1886.

E. Kramer.

(404—1) ravnatelj.
Št. 107. (383—3)

Razglas.

Od županstva Gomilska se občno naznanja, da se je pri popravilih tukajšnjega farovškega poslopja dné 4. maja 1886 našel denarni znesek 4000 gld., katerega lastnik doslej še ni znan.

Kazoč na §§. 388 do 393 občnega državlanskega zakona se lastnik ali imetnik te najdbe pozivlje, naj se za njo oglasi ter dokaže svojo pravico do te najdbe.

Ako se najdeni denar v jednem letu od nikogar po pravici ne zahteva nazaj, zadobi najdnik pravico, prejemati užitek od najdbe. Lastninsko pravico, kakor pošten posestnik, zadobi najdnik stoprav v 30 letni dobi zastaranja.

Županstvo Gomilska,

dné 20. maja 1886.

Župan:
Božič.

„Kako sem se jaz likal.“

Povest slovenskega trpina v poduk in zabavo. Sestavljen in spisal J. Alšovec. 35 pol v osmerki. Dobiva se za znižano ceno 1 gld. izvod, po pošti 10 kr. več, samo pri Antonu Obrezi, ključarske ulice št. 3, III. nadstr.

„Ne v Ameriko!“

Povest Slovencev v poduk, od istega pisatelja za znižano ceno 60 kr., po pošti 5 kr. več. (231—9)

„ŠVICARIJA“. Tivolski park.

Jutri v četrtek 3. t. m. (402)

KONCERT

vojaške godbe polka baron Kuhn št. 17. Začetek ob 3. uri popoldne.

Ustopnina 15 kr. — Za otroke pod 10. leti ustop prost.

Prostovoljna prodaja hiše.

Hiša št. 6 v Rebru z vrtom vred prodaja se iz proste roke. Kaj več se izve v špitalskih ulicah št. 8 v vrvarске prodajalnici. (403—1)

Pekarija, krčma in stanovanje

v hiši št. 89 v Postojini se da v najem. Ponudbe naj se pošljejo A. Kraigher-ju v Postojini. (379—8)

A. Krejči,

v Ljubljani.

Kongresni trg, na voglu gledališčne ulice. priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst modernih

klobukov in kap; prejema tudi

kožuhovino in zimsko obleko

čez poletje v shranjevanje. (199—9)

Košnja v najem.

Na Seemann-ovem travniku „V Logu“ na Viči oddala se bode košnja v nedeljo 6. junija popoldne ob 3. na mestu kosoma v najem. (406—1)

Moko

iz najboljših banaške pšenice po najnižjih cenah prodaja na drobno

prvi umetelni mlin v Domžalah v Ljubljani, Slonove ulice št. 50. Guardia. (395—2)

Zaloga na debelo

pri Josipu Kušarji v Ljubljani,

Vegove ulice št. 6.

Za mnogobrojna naročila se uljudno prosi.

Umetne

(50—35)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel, poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Velika partija 1 (788—147)

ostankov sukna

(po 3—4 metre), v vseh barvah, za polno možko obleko, pošlja po poštne povzetji, ostanek po gld. 3.75

L. Storch v Brnu.

Ako bi se blago ne dopadalo, se more zamenjati.

FRAN CHRISTOPH-ov

(202—6)

svetli lak za tla

je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

Zaradi teh praktičnih lastnosti v enostavnega rabljenja se posebno priporoča, kdor hoče sam lakirati tla. — Sobe se v dveh urah zopet lahko rabijo. — Dobiva se v različnih barvah (prav kakor oljnat barve) in brezbarven (ki daje samo svet). — Uzorci lakiranja in navodl rabl dobé se v vseh zalogah.

V Ljubljani se dobiva pri Iv. Luckmann-u.

FRAN CHRISTOPH, izumitelj in jedini izdelovatelj priskega svetlega laka za tla, PRAGA & BEROLIN.

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani

prodajajo se

Jurčičevi zbrani spisi

po znižani ceni.

1. zvezek: Deseti brat. Roman.
2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. — II. Spomini na deda. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesensko noč mej slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz mojega življenja.
3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lurovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrbani Smukova ženitev. Humoristična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — VI. Kozlowska sodbja v Visnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
4. zvezek: I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojtnje. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmečkega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest.

Zvezek po 60 kr., eleg. vezan po 1 gld. Pri vnanjih naročilih velja poština za posamični zvezek 5 kr., za vezani 10 kr.

Dijaki dobivajo Jurčičeve „Zbrane spise“ po 50 kr. izvod, ako si naročé skupno najmanj deset izvodov.

Prodajajo se v (83—15)

„NARODNI TISKARNI“

v Ljubljani,

Kongresni trg,

Gledališka stolba.

Na Raki, pri župnijski cerkvi, tik okrajne ceste, daje se cela

hiša

pripravna za prodajalnico, mesarijo ali za krčmo, z ugodnimi pogoji takoj v najem. — Natančneje pove posestnik Fran Brudar na Raki. (361—3)

Česko-moravska trgovina za razpošiljanje kave

V TRSTU. K. MARUŠTIK V TRSTU. Via Valdirivo 10. Via Valdirivo 10.

priporoča sledeče okusne kavine vrste v balah po 4³/₄ ko. netto vsebine, carine in poštne prosto, tako da naročnik nema nikakih stroškov več.

1 ko. Campos, močna	gld. 1.25.
1 „ Java, mila	1.35.
1 „ Cuba, fina	1.52.
1 „ Ceylon, zelena	1.72.
1 „ Mocca, ognjena in fina	1.78.
1 „ Menado, aromatična	1.92.

Nadalje pristni, naravnost iz Hongkonga pripeljani čaj, kateri se, ako treba, s kavo vkupe zavije, 1/2 ko. Sou-chong gld. 2.70, 1/2 ko. Pecco gld. 3.50, 1/2 ko. Pecco ovetja gld. 4.20. — Dopisuje se lahko v vseh jezikih.

NAJBOLJSI
PAPIR ZA CIGARETE
LE HOUBLON
Francoski fabrikat
CAWLE-jev & HENRY-jev v PARIZU.
Pred ponarejanjem se svari!

Ta papir priporočajo
dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann,
profesorji kemije na Dunajskem vseučilišču,
in sicer zaradi svoje izvrstne kvalitete, nasebne čistosti
in ker mu neso pridjane nikake zdravju škodljive reči.

500 FEUILLES
FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE
17, rue Béranger, 4 PARIS

Umrli so:

26. maja: Prezelj Josipina, 24 let, kuharica, Stari trg št. 11, za pljučno tuberkulozo. — Jakob Janša, 42 let, krčmar, Karolinska zemlja št. 4, za boleznijo na obistih.

27. maja: Hörmann Josip, 47 let, c. kr. poštni uradnik, Cerkevne ulice št. 1, za sprednjem jeter. — Strel Reza, 37 let, gostilničarka, Turjaški trg št. 1, za rakom na jetrih. — Šotina Helena, 55 let, žena uradnika, Turjaški trg št. 4, za mrtvoudom.

28. maja: Marija Habič, cerkovnikova hči, 4¹/₂ leta, Studentove ulice št. 13, za otročjim krčem.

29. maja: Janez Bizjak, delavčev sin, 2 leti, Stari trg št. 11, za jetiko. — Gabrijele Rekar, komisijonarjeva hči, 1¹/₂ leta, Kolodvorske ulice št. 30, za vnetjem pluć. — Marija Eržen, mizarjeva žena, 68 let, Prečne ulice št. 8, za bramorico.

31. maja: Janez Schreyer, knjigovodja, 28 let, Poljane 8, za pljučno tuberkulozo.

V deželnej bolnici:

23. maja: Marija Jerovšek, gostinja, 85 let, za mrtvoudom. — Anton Zrimšek, gosti, 69 let, za razkrojitvijo krvi.

24. maja: Anton Seljak, gosti, 60 let, za pljučnim edemom. — Marija Cik, krojačeva hči, 19 let, za jetiko.

25. maja: Marija Glavan, delavčeva žena, 25 let, za jetiko.

27. maja: Fran Bernik, slavnika, 23 let, za jetiko. — Josip Klembas, mesar, 37 let, za vodenico.

28. maja: Marija Markovič, posestnica, 66 let, za starostjo.

29. maja: Helena Mervar, delavka, 50 let, za srčnih klopcev hibo. — Anton Klemenčič, zidar, 50 let, za plevritičnim eksudatom.

Original-
Extractum
Malti
Joh. Hoffm.

z nad 1 milijon sijajnih zdravilnih uspehov, že nad 40 let preskušeno*) in sledni dan nove zahvale za ozdravljenje v vseh časopisih.

Previdnost pri kupovanju.

Zahtevaj v vseh lekarnah ORIGINAL-EXTRACTUM MALTI JOHANN HOFFMANN z originalno varstveno znamko (podoba in podpis izumitelja Ivana Hoffa).

*) V obliki sladnega zdravilnega piva, slastna, prijetna pijača, najboljšo olajševalno in življenje ohranjajoče sredstvo za bolehalce na sušici, prsih, želodci in plućih, prebolele po hudih boleznih, pri zastarelih boleznih, zlatej žii, ženskih boleznih in škrofeljnih. — *) Sladno zdravilne čokolade pri bledici, hujšanji, slabosti, nervoznosti, pomanjkanji slasti do jedij in nespanji; koncentrovani sladni izvleček, pravi unicum pri prsnih, plućnih, vratnih in katarčnih boleznih, krči in kašljanji, škrofeljnih pri otrocih. — Bonboni iz sladnega izvlečka (v modrem papirji), vlaževalci, slez raztapljajoči pri kašljanji, hripavosti in boleznih respiracijskih organov.

Zahvala za ozdravljenje z Dunaja.

Izumitelju zdravilnih in redilnih izdelkov iz sladnega izvlečka
IVANU HOFF-U,
na Dunaji in v Berlinu, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

DUNAJ, II, Taborstrasse 79, dne 9. aprila 1886.

Že 10 let boleham za naduho, združeno semtertja z boleznim kašljem. Več let sem vse zastoj poskušala. Cele dni, da, cele tedne morala sem onemogla ostajati v postelji; nadlegoval me je kašelj, bolečine v prsih, pomanjkanje sapa, nesem mogla spati niti jesti. Kupila sem si 12 steklenic Vašega originalnega Ivana Hoffa sladnega zdravilnega piva in Vaše Ivana Hoffa sladne zdravilne čokolade, in ko sem je porabila, čutim se boljše, naduha pojenjuje, zopet lahko spim in jem in vidi se, da sem krepkejša. Oh, kako veselje, da imam sredstvo, s katerim si lahko pomanjšam muke. Dolžna sem Vam iskreno hvalečnost za Vašo blagodejno izumitev.

Josipina Brauner, lastnica kavarne na Dunaji, II, Taborstrasse 79.

Nj. Veličastvo kralj saksonski: Vaše Ivana Hoffa sladno zdravilno pivo dobro dene kraljici-materi. (388—2)

Glavna zaloga v Ljubljani: Peter Lassnik.

V Kranji: Fran Dolenc. V Gorici: G. Cristofolletti, c. kr. dvorna lekarna. V Kočevji: Ed. Hoffmann. V Krškem: R. Engelsperger. V Idriji: Jos. Wario, lekar. V Ljuži: M. Prezelj. V Radolfce: Dominik Rizoli, lekar. V Zagrebu: Salvatorjeva lekarna, knezoškofijska lekarna in lekarna usmiljenih bratov. V Celju: J. Kupferschmidt, A. Marek, lekarja, J. Matič. V Karlovi: Fr. pl. Šest, lekar. V Mariboru: F. P. Holasek. V Ptui: Jos. Kasimir. V Pulji: G. A. Wassermann, lekar. V Trstu: Fr. S. Prinz, via Aquedotto, Foraboschi, Serravallo, Zanetti, lekarji, G. Cilia, droguerist. V Zadru: Cristoforo Mazzocco. V Celovci: W. Thurmwald, lekar.

Razširjeno po vsej zemlji. 27.000 mest, kjer se prodaja. — 400 bolnic in 10.000 zdravnikov ga zapisuje. Več sto tisoč ljudij je zopet pridobilo zdravje.

Prva, pristna, ozdravljajoča, okrepjujoča Ivana Hoffa sladna čokolada (za malokrvne, bledične, pri jetiki, pomanjkanji slasti do jedij in spanja) je 64 krat v 40 letih, odkar se prodaja, odlikovana. Francoske, angleške in druge čokolade neso tako dobre za ohranjenje in zopetne pridobitve zdravja, kakor Ivana Hoffa sladna zdravilna čokolada. Ne smela bi manjkati pri nobenej hiši.

64 visokih odlikovanj v 40 letih, od kar se prodaja. Priporočajo in rabijo je skoro vsi cesarski, kraljevi, kneževski in princovski zdravniki.

V svojo prodajalnico špecijskega blaga vsprejemam
tako izurjenega, zvestega, 23—30 let starega

trgovskega pomočnika.

Zahtevam znanje slovenskega in nemškega jezika ter
izvrstne priporočila in spričevala.

(398—1)

A. Jurca v Ptui.

Št. 9465.

(396—1)

Košnja v najem!

V ponedeljek 7. dan junija letos
dopoludne ob 9. uri se bode košnja mest-
nih senošetij pod gradom Tivoli po očitnej
dražbi za leto 1886 kosoma oddajala v najem.

Dražba se bo pričela ob 9. uri dopoludne
na senošetih poleg Lattermanovega drevoreda
za vojaško oskrbovalnico.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dné 27. maja 1886.

Župan: Grasselli.

Med v satovji

à Ko. 80 kr.

Garantiran pitanec

v škatljah po 5 Ko., Ko. po 60 kr., škatlja 30 kr.,
se pošilja po pošti proti predplačilu ali povzetju.

V škatli na debelo ceneje.

OROSLAV DOLENEC,

svečar,

(84—17)

v Ljubljani, Gledališke ulice.

Pri

KARINGER-JI

na Velikem trgu

se dobé

revolverji

(300—4) po najnižji ceni.

LIPPMANN-OVI KARLSBADSKI ŠUMEČI PRAŠKI

izdelujejo se s pomočjo iz Karlsbadskih vodá dob-
ljenih studenčnih produktov, imajo tedaj v sebi vse
učinkujoče snovi istih in imajo tedaj izvrstne zdra-
vilne kakovosti.

Raba prijetna. Vademecum **Upliv gotov.**
Slast vzbujaajoče. bolehaljoče v želodec. **Za prebavljenje.**

Neprekosljivo čistilo

upliva brez izjeme hitro in gotovo.

Zdravo! Okrepčujoče!

Tedaj boljši, nego vsa hitro uplivajoča sredstva, pile, itd.

Prijetno, ceno, pripravno!

Zdravniško priporočano pri boleznih želodca, črev, jeter
obistij in mehurja.

Priznana izvrstno

pripravljajoče in pospešujoče sredstvo pri zdrav-
ljenji z mineralnimi vodami.

Dobro skušeno in mnogo iskano domače sredstvo

pri motenem in slabem prebavljenju, pomanjkanju slasti do
jedij, shlapu želodca in črev vsled sedenja, zasliženja, sla-
bosti po jedi, sitnem vzdigovanju in napenjanju, zgagi, bole-
činah v želodec, ščipanju ali krči, navalu krvi, glavobolu,
omotici, trdovratnem glavobolu, strjenju krvi, zlatej žili, ne-
pravilnem izpraznenju, trdovratnem zapiranju in debelenju.

Dobiva se v škatljah za poskušnjo po 60 kr. (1 m.),
à 1/2 škatljica 2 gld. (3 m. 50 v.) v lekarnah in pro-
dajalnicah mineralnih vod.

Pristno samo, če ima vsaka posamična škatljica
varstveno znamko in Lippmann-ov
imenski počrk.

Ako se pošlje 2 gld. 15 kr. ali 3 m. 80 v., pošlje pošt-
nine prosto jedno originalno škatljico

Lippmann-ova lekarna v Carlsbad-u

ali njene zaloge.

Manj kot jedna originalna škatljica se ne pošlje.

Dobiva se na Kranjskem v lekarnah v **Kranju**, v **Ljub-**
ljani (U. pl. Trnkoczy, lekar, H. Birschitz, lekar), v **Ku-**
dolfovem, v **Radovljici**, v **Črnomlju**, kakor tudi v
vseh lekarnah avstrijske države itd. (78—32)

Podpisani Herman Konrad Kunstitsch, zastopnik
francoske zavarovalne delniške družbe, izjavljam
s tem, da v Mokrougu, Trebeljevu, Vačah in Savi
razširjene slabe vesti o nadzorniku c. kr. priv. za-
varovalne družbe Avstrijski Phönix gosp. Rihardu
Raunicherju kot popolnem neutemeljene pre-
ključujem.

V Litiji 26. maja 1886.

(397)

Herman Konrad Kunstitsch.

Išče se stareja

odpravnica pošte

(Postexpeditorin)

za manjšo pošto postajo. — Ponudbe pošiljajo naj se:
Jos. Čebular-u, uredništvo „Obzora“, Zagreb. (399—1)

J. Giontini v Ljubljani

priporoča priljubljeno zbirko

slovenskih ljudskih knjig

s koloriranim zavitkom, katere je ravnokar izšlo
daljših pet zvezkov in sicer:

Car in tesar	20 kr.
Darinka, mala Črnogorka	24 "
Erazem Predjamski	16 "
Jaronil	16 "
Baron Ravbar	24 "
in v novi izdaji: Vrtočarov prstan	20 "

Dalje:

Narodne pripovedke za mladino	24 "
Pripovedke za mladino, I. Zlatorog	20 "

Po pošti stane vsak zvezek 5 kr. več. Razen navedenih
povestij jih je še več drugih v zalogi in seznam o njih je
na razpolaganje. (393—2)

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani se zahvaljuje svojim p. n. kupovalcem za do sedaj skazano zaupanje in priporoča
za to sezono svojo bogato zalogo

solnčnikov

lastnega izdelka iz solidnega blaga, moderno narejenih in po nižjih cenah, kakor se dobivajo solniki slabše
baže, ki se od drugod uvažajo; potem

dežnike

v jako bogatej izbi, vsake velikosti, barve in snovi, kakor: bombaž, alpaca, cloth, botany, pol
svila, svila, double-face-svila itd., ravno tako na navadnih, kakor na patentovanih avtomatnih
stojalnih, ki so se tako hitro priljubili, z modnimi palicami po najnižjih cenah.

Specijalitete dežnikov: patentovani samootporni, patentovani samozaporni,
v kovčegu shranljivi, dežniki s palico od titanija ali pa z zlatim stojalom so vedno v zalogi.

Dežniki se kaj naglo in ceno na novo prevladajo ali popravljajo, ter naročila z dežele izvršu-
jejo se točno po volji naročnika s poštnim povzetjem. Prekupeem pošlje se na zahtevanje obširne cenilnike.

L. MIKUSCH,

fabrikant dežnikov in solnčnikov,

v Ljubljani, Mestni trg št. 15.

(277—5)

VELIKA DENARNA LOTERIJA.

500000

mark

kot največji dobitok v najpre-
jem slučajih ponuja velika od Ham-
burške države zajamčena denarna
loterija.

Specijelno pa:

1 prem. à mark 300000

1 dobit. à mark 200000

2 dobit. à mark 100000

1 dobit. à mark 90000

1 dobit. à mark 80000

2 dobit. à mark 70000

1 dobit. à mark 60000

2 dobit. à mark 50000

1 dobit. à mark 30000

5 dobit. à mark 20000

3 dobit. à mark 15000

26 dobit. à mark 10000

56 dobit. à mark 5000

106 dobit. à mark 3000

253 dobit. à mark 2000

512 dobit. à mark 1000

818 dobit. à mark 500

31720 dobit. à mark 145

16990 dobit. à mark 300, 200,

150, 124, 100, 94, 67,

40, 20.

9,550.450 mark.

Najnovejša velika, od visoke državne vlade v HAMBURGU
dovoljena in z vsem državnim premoženjem zajamčena denarna
loterija ima 100.000 srečk, od katerih se izžreba 50.500 srečk.
Za žrebanje določeni skupni kapital znaša

Znamenita prednost te denarne loterije je ugodna naredba,
da se vseh 50.500 dobitkov, ki so zraven v tabeli, že v malo
meseceh in sicer v sedmih razredih sukcesivno gotovo izžreba.

Glavni dobitok prvega razreda znaša 50.000 mark, poraste
v drugem razredu na 60.000, v tretjem na 70.000, v četrtem na
80.000, v petem na 90.000, v šestem na 100.000, v sedmem pa
eventuelno na 500.000, specijelno pa na 300.000, 200.000 mark itd.

Prodaja originalnih srečk te denarne loterije je izročena
podpisani trgovski hiši in vsak, kdor jih hoče kupiti, naj se
neposredno na njo obrne.

Častiti naročevalci se prosijo naročitvi pridejati dotične
zneske v avstrijskih bankovcih ali poštinih markah. Tudi se denar
lahko pošlje po poštnej nakaznici, na željo se naročitve izvrše
tudi proti poštneemu povzetju.

Za žrebanje prvega razreda velja

1 cela originalna srečka av. v. gld. 3.50.

1 polovica originalne srečke av. v. gld. 1.75.

1 četrtna originalne srečke av. v. gld. —.90.

Vsak dobi originalno srečko z državnim grbom v roke in
ob enem uradni načrt žrebanja, iz katerega se razvidi vse na-
tančneje. Takoj po žrebanju dobi vsak udeleženec uradno, z uti-
senim državnim grbom, listo dobitkov. Dobitki se točno po načrtu
izplačajo pod državnim jamstvom. Ko bi kakemu kupcu srečk
proti pričakovanju ne ugajal načrt žrebanja, pripravljeni smo ne
ugajajoče srečke pred žrebanjem nazaj vzeti in dotično vsoto po-
vrniti. Na željo se uradni načrt žrebanja naprej zastoj pošil-
jajo na ogled. Da nam bo mogoče vsa naročila skrbno izvršiti,
prosimo taista kolikor mogoče hitro, vsekako pa pred

9. junijem 1886

(kateri dan bo žrebanje
prvega razreda)

nam direktno doposlati.

(238—16)

VALENTIN & CO.,
Bankgeschäft,
HAMBURG.